

Mario Pulver

Kristalltorn

Viinistus, Vinnis

Tegelased (ilmumise järjekorras):

Sandro, nooremapoolne mees

Klaus, samaealine mees

Amanda, noor naine

Lilith, noor naine

Kristo, noor mees

Britta, noor naine

Turistid, kirev kamp, kellest sõna võtavad:

Ferdinand, ninakas vanem härrasmees

ja

Vella, ujedam keskealine proua

Diana, noor naine

Maria, keskealine naine

I vaatus

1. pilt

Linna ja mere vahel, kaljupanga peal asub kivist torn. Ühele poole sellest jääb all, kivide vahel mäslev meri, teisele poole torni jalamini ulatuv väiksemat sorti linn. Tornitippu viib kivist trepp, mis käändub katuse all oleva katusekambrini. Kambri põranda keskel on luuk, kust saab trepile. Tornikamber on täiesti tühi, aga puhas. Vanad telliskiviseinad on tolmust pühitud. Elu ja ilmastikku näinud - aga seintest mitmeid kordi noorem - laudpõrand on saanud hiljuti tunda märga lappi. Luuk lükatakse lahti, trepist ronib kambrisse nooremapoolne mees - Sandro. Õlgadeni ulatuv metsik juuksepahmakas, hoolimatuses või stilistiliste kaalutluste tõttu kasvama lastud habemevaap. Riidetatud suhteliselt lihtsalt, suviselt, kuid mitte nagu turist. Vöö vahel on tal vilespill. Vaatab kambris ringi. Torniseintes on palju aknaavasid ja nende tagant paistab pilvi ning kostub lindude kisa. Sandro käib kambris ringi, uurib seda, muutub üha rahulolevamaks. Piilub akendest välja, silmitseb katust, vajutab jalaga kaalutlevalt põrandalaudadele. See on hea torn. Avatud luugist tuleb talle järgi teine mees, sõber Klaus. Jälgib mõne hetke jooksul Sandro tegutsemist.

KLAUS: Noh? Ma ütlesin, et siin pole midagi huvitavat. Me ei hoia siin enam isegi mööblit. Täiesti tühi.

SANDRO: Väga puhas.

KLAUS: Kuidas?

SANDRO: Siin on väga puhas.

KLAUS: Jah, seda küll. Koristasin alles paar päeva tagasi.

SANDRO: Aitäh.

KLAUS: Mis mõttes? Mille eest sa tänad?

SANDRO: Siin on hea olla.

KLAUS: Ahsoo... Siis on hästi. Aga mis sellest?

SANDRO: Ma jään siia.

Paus. Klaus ja Sandro on juba ammu olnud sõbrad ja teinud koos palju põnevaid asju. Klaus on harjunud sellega, et tema sõber pakub teinekord täiesti ootamatult välja midagi uut, kuid seekord ei saa ta Sandrost aru. See tornikamber on küll puhas, aga täiesti elamiskõlbmatu.

KLAUS: Siia tornikambrisse?

SANDRO: Jah.

KLAUS: Mida tegema?

SANDRO: Elama.

KLAUS: Ma ei saa aru.

SANDRO: Klaus, see on nüüd minu kodu. Ma jään siia. Akendest paistev taevas, lindude hüüded, see põrand, katus, isegi luuk põrandas - see on minu kodu.

KLAUS: Ma ei mõista.

SANDRO: Ma jään siia. Igaveseks. Nagu erak. Ma olen maailmast tüdinud, Klaus. Ma ei taha enam kunagi minna siit trepist alla.

KLAUS: Sandro, kas sa teed nalja või?

SANDRO: Mis siin nii naljakat on?

KLAUS: Aga mis naisest ja lapsest saab?

SANDRO: Erakud elavad üksi, Klaus.

KLAUS: Mis ma Laurale ütlen? Ja Danielile?

SANDRO: Laurale ütled, et ma läksin ära. Lõplikult. Ta on tühine naine. Mul ei ole teda vaja.

Võtab sõrmest abielusõrmuse. Vaatleb seda, nagu oleks just avastanud enda käe pealt mingi ebameeldiva putuka, ulatab sõrmuse Klausile.

SANDRO: Vii see Laurale. Ütle, et andku uuele mehele, kui tahab.

Kuidas nii? Alles mõned päevad tagasi einestasid Klaus ja tema abikaasa Sandro ning Lauraga koos. Näis, et kõik oli hästi.

KLAUS: Sandro, mis lahti? Kas läksite tülli?

SANDRO: Ei.

KLAUS: Pettis sind? Oli nii, eks ole? Magas mingi tüübiga?

SANDRO: Pole ustavamalt abikaasat kui Laura.

KLAUS: Mis siis viga on?

SANDRO: Klaus, ta on tähtsusetu naine. Tema silmad on tühjad. Ta mõtetes vilistab tuul. Ta on imekaunis, aga tühi kest. Võta ta endale, kui tahad.

KLAUS: Ära räägi rumalat juttu. Esiteks, mul on juba naine, teiseks teed sa Laurale ülekohut. Ta on väga tore tüdruk. Huvitava jutuga. Ilus ka.

SANDRO: Sul ei ole mõtet seda mulle rääkida.

Praeguses seisundis Sandrole ilmselt küll. Ta ei saa olla terve mõistuse juures ja Klaus mängib kaasa. Küll homme on parem päev.

KLAUS: No hea küll. Aga mis ma Danielile ütlen?

SANDRO: Danielile?... Ütle talle, et... Klaus, mu käed värisevad.

KLAUS: Seda ütlenki?

SANDRO: Ei! Mu käed värisevad... Pingutusest. Torn trepp on liiga pikk, võtab võhmale. Õnneks ei pea ma enam kunagi seda mööda ronima.

KLAUS: Mida ma ütlen su pojale, kui ta küsib, kus isa on?

SANDRO: Isa ei ole enam.

KLAUS: Mis loll jutt see on? Ta saab ju teada, et sa oled siin, torni tipus. Iga päev võib ta aknast välja vaadata ja näha, kuidas tema isa tornikambris kõnnib.

SANDRO: Ma ei öelnudki, et ma kadusin või surin. Mind ei ole enam. Tema jaoks.

KLAUS: Miks sa teeksid seda omaenda lapsele?

SANDRO: Klaus, mu laps on tüütu. Ta häirib mind oma lobaga. Ma ei saa mõelda.

KLAUS: Laps on tüütu, naine on tühine... Mis veel segab?

SANDRO: Töökoht on tülgastav. Elu on üle pea kasvanud... Ja sõbrad ei mõista.

KLAUS: Kui sa nii väga tahad erakuks hakata, miks siis üldse jääda elama linna servale? Miks sa ei lähe pigem mõnele saarele?

SANDRO: Seal on juba alati keegi ees.

KLAUS: Mine mõnda koopasse.

SANDRO: Esiteks on seal liiga palju turiste ja geolooge. Teiseks pole seal pilvi ega linde.

KLAUS: No aga mets? Mets on ilus koht, kuhu eralduda.

SANDRO: Ma kardan loomi. Karu murraks mind maha. Ei, siin taevavõlvi all on minu erakukoobas.

KLAUS: Sandro, sa ajad juba pikemat aega rumalat juttu ja ma saan aru, et sa teed minu kulul nalja. Hea küll, jää täna ööseks siia ja homme oled sa läinud.

SANDRO: Ei. Minu elu on nüüd siin.

KLAUS: Sandro... Kui sul on mingi murdepunkt, mingi kriis, siis räägi mulle sellest. Arutame asja nagu mehed. Lähme alla linna, võtame natuke napsu, vestleme. Ütle mulle, mis sind häirib ja ma katsun sind aidata.

SANDRO: Siin ei häiri mind miski. Seal all segab mind kõik. Seal all on elu igav, tüütu ja tülgastav.

KLAUS: Kui linnas kõik nii väga tüütab, mine siis reisile.

SANDRO: Ma ei saa.

KLAUS: Miks?

SANDRO: Reisimiseks on vaja kas lennata, sõita või kõndida. Lendamine on ahistav. Lennates ei näe ma mitte midagi muud peale all laiuvate pilvede. Neid näen ma siingi. Lennuk undab ja vilistab ja ei lase mõelda. Ma olen oma elus nii palju lennanud, et olen teinud mitu ringi ümber maakera. Ma ei taha lennukeid enam nähagi.

Rongi või autoga ei taha ma sõita sellepärast, et ka see on tüütu. Igav, üksluine, passiivne minek ühest kohast teise. Pealegi olen piiratud teedega, millest kõrvale ei saa ma sõita.

Ja kõndimine võtab liiga kaua aega. Isegi siis, kui ma kõnniksin terve päeva, ei suudaks ma läbida distantssi, mille autoga võiks sõita maha poole tunniga. Lennukist rääkimata.

KLAUS: No mida ma peaksin selle peale ütleva?

SANDRO: Mitte midagi.

KLAUS: Aga kui sa ise reisida ei taha, kaevu siis raamatutesse. Põgene linnast kirjanduse kaudu.

SANDRO: Teoseid on liiga palju välja antud. Heade raamatute leidmine nõuab vastuvõetamatut aja- ning energiakulu.

KLAUS: Loe siis vanu häid tuttavaid.

SANDRO: Neid ei jõua kogu aeg üle lugeda, see muutub tüütuks.

KLAUS: Kirjuta ise juurde.

SANDRO: Ma ei oska.

KLAUS: Õpi. Harjuta. Näe vaeva.

SANDRO: Ma olen terve elu vaeva näinud. Enam ei taha. Mille nimel? Naise? Laste? Karjääri? Mul pole neid ja ma ei tahagi neid.

Jah, on täiesti selge. Sandrol on ilmselt mingi afektiseisund, küll see homme üle läheb. Tuleb ainult kohelda teda ettevaatlikult, et ta liigselt ei erutuks. Küll homme saab kõik korda.

KLAUS: Mida sa siis tahad?

SANDRO: Istuda igasse ilmakaarde avatud kambris. Kuulata merelindude hõikeid. Vaadata linna kohal seilavaid pilvi. Mõtiskleda, mõelda ja mõtteid mõlgutada. Mängida omaette vilespillil igavest, lõputut viisijuppi.

KLAUS: Ja edasi? Sa oled veel noor mees. Kavatsed jääda aastakümneteks torni tippu?

SANDRO: Kas sa oled kuulnud pühast Siimeon Stylitesest? Sambapühakust?

KLAUS: Ei.

SANDRO: Ta elas kolmkümmend seitse aastat taeva all, kõrge samba otsas, et pääseda ilmalike

askeldustest ja tüütutest küsimustest. Ta elas, magas ja palvetas üksinduses. Kolmkümmend seitse aastat. Ja ühel päeval läks taevasse.

KLAUS: Ja sina plaanid ka kolmkümmend seitse aastat palvetada, kuni taevasse lähed?

SANDRO: Ma ei võistle püha Siimeoniga.

KLAUS: Hea küll, oled siin kambris vähem või rohkem, vahet pole. Aga millal sa alla tuled?

SANDRO: Ma ei tulegi. Ühel päeval lahkun ma siit kambrist, aga mitte trepi kaudu.

KLAUS: Kuidas siis?

SANDRO: Kui ma ükskord ärkan ja tunnen, et täna on see päev, kui mu elu peab lõppema, siis viskun sealt torniaknast välja. Hoian käes oma vilespilli ja üha kiiremini minust mööda vihisev õhuvool mängib sellel viimase noodi. Seejärel maandun panga jalamil olevatele kividele. Kord uhub meri mu kaljudel lõhnutud riismed randa ja matab liiva alla.

KLAUS: Nii et sa oled lugenud liiga palju romantilist pahna.

SANDRO: Sina ei tea, mida ma olen lugenud, mistõttu palun neid auväärseid teoseid mitte solvata.

KLAUS: Juba homme hommikul tuled sa alumisele korrusele ja palud mind end taas koju sõidutada.

SANDRO: Sa näed mind torni jalamil veel üheainsa korra - siis, kui ma leban seal surnult.

KLAUS: Elame-näeme.

SANDRO: Väga ilusti öeldud, mu sõber.

KLAUS: Kas see Siimeon oli kõik need aastad söömata?

SANDRO: Vist mitte.

KLAUS: Aga kuidas sa siis sööd ja jood? Siin kambris pole mingeid toiduvarusid - siin pole mööblitükki. On vaid põrandas olev luuk, mille kaudu võiksid tulla alla, kus on eined ja joogid, naised ja elu.

SANDRO: Ma pole veel otsustanud, kuidas siin elada.

KLAUS: Sa tahad öelda, et pole veel mõelnud selle peale... Vabandust, läksin liiale.

SANDRO: Pole midagi. Aga sul on õigus: vabatahtlikult ma nälga surra ei tahaks, sest see on piinarikas ja segaks mu mõtisklusi. Kui sa võiksid olla nii mõistev ja organiseeriks mulle...

KLAUS: Mingi erakupäevade programmi?

SANDRO: Ma ei sõnastaks seda nii.

KLAUS: Hea küll, ütleme siis, et võimaluse, kuidas sa võiksid siin kambris elada ja ometi ellu jääda?

SANDRO: Jah.

KLAUS: Muidugi, Sandro. Ütle vaid, mida sul vaja läheb ja ma toon selle. Andesta mu küünilisus, aga ma ei usu, et sa kavatsed jääda siia kambrisse kauemaks kui mõneks nädalaks. Sellest hoolimata

ei peaks su siinviibimine olema ebameeldiv. Vähemalt mitte seni, kuni mina selle torni eest vastutan.

SANDRO: Aitäh, Klaus. Jäta mind nüüd üksi. Tahan tutvuda oma uue koduga.

KLAUS: Loomulikult.

2. pilt

Sama päeva õhtu. Sandro vaatab mõtlikult aknast välja. Avatud luugist ronib sisse Klaus koos ühe noore naisega. Neiu on nägus ja malbe ning paistab esmapilgul pisut ujedana. Sandro ei pööra algselt kummalegi veel tähelepanu.

KLAUS: Sandro!

SANDRO: Ma kuulan.

KLAUS: Tahaksin tutvustada sulle kedagi.

SANDRO: Mäletad, rääkisime sellest, et ma olen nüüd üksi. Sina oled erand. Aga see kamber on erakukoobas. Siia ei mahu uued tutvused.

KLAUS: Amanda on sinu uus kokk.

Sandro pöörab end akna juures ümber.

SANDRO: Minu uus kokk?

KLAUS: Just tema on see, kes hoolitseb sinu kõhu eest. Et sa oma ei peaks erakupõlve näljas pidama.

AMANDA: Mul on väga hea meel teiega kohtuda. Klaus on teie kohta palju head rääkinud.

SANDRO: Või nii?

Kõnnib Amandani, nagu kavatseks tüdrukul rinnust haarata ja ta pea ees trepist alla lennutada.

SANDRO: Minu uus kokk... Mis ajast on mul kokka vaja, Klaus?

KLAUS: Ma ju ütlesin sulle - et sa nälga ei sureks.

SANDRO: Kas sa ei võiks mulle teinekord tuua paar õuna, pisut leiba ja klaasi vett? Kas seda on liiga palju palutud? Kas sa leiad, et mulle on vaja kokka, kes serveerib käsu peale mitmekäigulise lõuna?

KLAUS: Ei maksa ärritada, Sandro. Amanda teeb seda, mida sa temalt palud. Kui soovid kerget einet, väikest salatit, pisut liha, siis just seda tema teeb.

SANDRO: Ma ei vaja peenutsemist.

KLAUS: Seega piirdub ta ühe leivapätsi ja veega, mis vahet seal on?

AMANDA: Ma võin tuua mida iganes tahate.

KLAUS: Noh, eks ole.

SANDRO: Jumal küll... Hüva. Sellisel juhul koostan kohe oma menüü. *À la carte*. Päts leiba, kann vett, kord nädalas paar õuna. Kas panete kirja või jätate meelde?

AMANDA: Jätan meelde.

SANDRO: Rohkem pole mul teile midagi öelda.

AMANDA: Kas veini tohib tuua?

SANDRO: Hea küll, veini võib.

AMANDA: Aga väike valik juustu? Ainult pisut?

SANDRO: Jah! Võib! Ainult jätke mind rahule.

Klaus ja Amanda lahkuvad. Sandro tammub mõnda aega omaette ja rahuneb. Tuleb veinikannu, pokaali ja juustutaldrikuga Amanda.

SANDRO: Juba?!

AMANDA: Mõtlesin, et toon teile kohe väikese suupiste.

SANDRO: See ei ole päris see erakuelu, mida ma ette kujutasin.

AMANDA: Milline erakuelu?

SANDRO: Ma olen erak. Eremit. Siit ilmast lahkunu.

AMANDA: Mis mõttes?

SANDRO: See torn - see on minu pelgupaik. Siin kambris peidan end maailma eest.

AMANDA: Kas tühjas kambris tuulte ja lindude vahel elamine on siis nii tore?

SANDRO: Miks peaks see tore olema? Erakuelu ei ole tore. See on kutsumus. Olen pühendanud end kõrgematele asjadele kui lihtsurelikud.

AMANDA: Millistele asjadele?

SANDRO: Kuidas teie nimi oli?

AMANDA: Amanda.

SANDRO: Amanda, öelge mulle, mida peate teie kõige kallimaks väärtuseks?

AMANDA: Armastust.

Issand, ta mõtleb seda tõsiselt, leiab Sandro.

SANDRO: Oleksin võinud arvata... Hea küll, aga selle järel? On veel mingeid väärtusi, mida hindate kõrgemalt kui teisi?

AMANDA: Sõpru. Vanemaid. Ilusat kodu.

SANDRO: Näete - need on pehmed väärtused. Emotsionaalsed sõnad. Need on teie jaoks tähtsad. Aga minu jaoks on asju, mis on veel olulisemad ja kõrgemad.

AMANDA: Aa, te olete usklik.

SANDRO: Ma ei tea. Võib-olla need väärtused kuuluvad usu alla.

AMANDA: Mis need siis on?

SANDRO: Proovigem kõigepealt veini.

Amanda valab veini pokaali. Sandro proovib esmalt huvi pärast, seejärel võtab suurema lonksu. Hämmastavalt hea vein!

SANDRO: Hmm... See on tõeliselt hea!

AMANDA: Klaus palus teile tuua midagi omaenda keldrist.

SANDRO: Klaus pole vist samuti saanud aru sellest, mis on erakupõli.

AMANDA: Kas erakud ei tohi siis veini juua?

SANDRO: Teate, unustage see vein. Ja üleüldse, sinatame teineteist. Sa küsisid enne mu väärtuste kohta?

AMANDA: Vist küll.

SANDRO: Vist küll? Ma pole kuulnud selgemat huviavaldust. Ei, kui sa ei soovi kuulda, siis ma ka ei ütle. Nagunii räägin liiga palju.

AMANDA: Ega rääkimine pole keelatud.

SANDRO: Erakud räägivad vähe.

AMANDA: Järelikult sa pole siis erak.

Ohhohoo! Ise pole veel poolt tundigi kambris olnud ja juba paneb maailma asju paika.

SANDRO: Kas sa oled mingi ekspert sellel alal?

AMANDA: Ise sa ütlesid, et erakud räägivad vähe. Pealegi elavad erakud omaette kusagil saarel või kõrbes. Näevad nägemusi ja sonivad. Pärast rahvas loeb neid sonimisi ja kiidab, et küll on suured mõtted. "Näe, kus oskas ette ennustada! Oli alles tark mees." Muuseas, miks kõik erakud on alati mehed?

SANDRO: Ei ole alati mehed. Norwichi Juliana oli samuti erak.

AMANDA: Enamus on mehed. Ja kõik need, kes tahavad mingist nägemusest või suurest tõest rääkida, on alati mehed. Täiesti uskumatu - meie peaksime arvama, et suurt tõe saavad näha ainult pika habemega mehed, kes on liiga kaua päikese käes olnud ja pole juba aastaid ennast pesnud või naistega maganud. Ega ma ei tea muidugi, võib-olla tahavad erakud teinekord meestega ka magada, mul ükskõik. Aga ma lihtsalt ütlen, et mina ei usu ühtegi sõna inimeselt, kes käib pool elu üksi ringi, näeb mingeid hallutsinatsioone ja siis tahab, et kõik peaksid teda tõekuulutajaks.

See "uus kokk" on nii loll, et see on lausa võluv. Ilus, aga loll, nagu öeldakse.

SANDRO: Sul on vist väga selge maailmapilt.

AMANDA: Ma tean ise paremini, kuidas asjad käivad. Ma ei pea seda kuulma mõnelt erakult.

SANDRO: Nii saab rääkida ainult inimene, kes ei ole kordagi elus mõelnud. Kui sa ainult ühe hetke mõtiskleksid selle üle, mis on meie elu ja saatus, avastaksid silmapilkselt terve rea küsimusi, mis lausa karjuvad vastuste järele. Ja neid vastuseid ei leia muul moel kui omaette arutledes. Selleks on aga vaja aega ja üksindust.

AMANDA: Minul on liiga palju tegemist, et niisama päevade kaupa mõelda. Pealegi ei oleks sellest mingit kasu. Mis mõttega ma peaksin veetma pool elu, et saada aru sellest, et tegelikult polegi elul mõtet? Meie elamegi ainult sellepärast, et sünnime ja siis tunneme, et kõht on tühi ja siis teevad gaasid valu ja siis tahame emme sülle ja siis tahame, et vanemad kaitseks meid hirmutava maailma eest ja siis tahame säravaid mänguasju. Ja nii kogu elu lõpuni, kuni me sureme. Kirst pannakse mulla alla ja meie kõduneme ära. Ongi kõik. Seal ei peagi mingit mõtet olema. Söök, seks ja uni - rohkem polegi meil vaja.

Tegelikult on temast lausa kahju. Milline kole minevikusündmus on küll muutnud selle nägusa neiu nii küüniliseks?

SANDRO: Ja sul pole kunagi tunnet, et võiks olla midagi õilsamat, midagi kõrgemat? Et võib-olla on meie elul ka mingi suurem eesmärk, mille tajumine annab kogu eksistentsile imemagusa maitse?

AMANDA: Pole muud eesmärki kui paljunemine. Kõik muu on lihtsalt viis selle saavutamiseks.

SANDRO: Ja ongi kõik?

AMANDA: Ongi kõik.

SANDRO: Nii et näiteks see, kui inimene kõnnib üksi kõrbes ja küsib endalt, miks Jumal lubab maailma sellist kurjust, siis tegelikult otsib ta seksi?

AMANDA: Umbes nii. Ilma seksita olek ajab ta küsima selliseid rumalaid asju. Niipea, kui ta linna

tagasi läheb ja korra normaalselt elu jälle elab, ununevad sellised küsimused kohe.

Ah, milleks kaasa tunda. Siin pole midagi küünilist - see naine on lihtsalt loll.

SANDRO: Kogu maailma filosoofia ja kultuur ja kunst taandub siis seksile. Kas sul endal kurb ei ole?

AMANDA: Mille üle?

SANDRO: Kui sa mõtled selle peale, et pühalik, ilus sümfoonia või kirikulaul on ajendatud ainult sellest, et veri vemmeldab teatud kohas?

AMANDA: Põhimõtteliselt taandub see ühele asjale. Kurb või mitte, aga nii see on.

SANDRO: Sa oled üks rumal naisterahvas. Ilus, aga rumal.

AMANDA: Kui see oli mõeldud komplimendina, siis ei kukkunud see küll eriti välja.

SANDRO: Mul on õigus teha tähelepanekuid.

AMANDA: Selle oleksid võinud jätta tähele panemata.

SANDRO: Miks?

AMANDA: See kõlas sama hästi kui märkus veini kohta.

SANDRO: Ega ma ei seagi sind kõrgemale veinist. Minu jaoks olete mõlemad samal pulgal. Hea vein on nagu ilus naine - väärt nautimist, aga tarbimise järel ka unustamist. Ma ei saa end ilmalike asjadega liigselt siduda.

AMANDA: Ma ei imesta, et sa oled sunnitud maailma eest siia kajakasita sisse põgenema, kui sa naistest niimoodi arvab. Ja sinu elus ei tule ette ühtegi võimalust, et mind tarbida. Nii et ära unista.

SANDRO: Kas ma olen juba maininud, et sa tüütad mind?

Amanda lahkub.

3. pilt

Möödunud on mõned päevad. Tornikambrisse on tekkinud elu. Seal on põrandal tekk ja padi. Sandro seisab ühe aknaava ees ja vaatab merele. Avatud luugist ronib sisse Klaus.

KLAUS: Ja kuidas on minu lemmikerak viimastel päevadel elanud? Kõht täis, meel hea?

Klaus on muidu tore mees, aga see pöördumine on umbes sama hea, kui küsida missalt naasnud paavstilt: "Mis möllad, papi?"

SANDRO: Klaus, palun ära esine enam kunagi nii kohatute märkustega.

KLAUS: Hea küll. Aga minu küsimus jääb kehtima. Kuidas sa elad?

SANDRO: Üksilduses.

KLAUS: Eks see vist ongi erakuelu mõte.

SANDRO: Nii ja naa. Üksinduses võib elada - olla üksi. Aga mina elan veel lisaks üksilduses - mind on jäetud üksi.

KLAUS: Ma ei ole kindel, et ma mõistan.

Nagunii on elu raske, nüüd ei saa sõber veel aru kõige lihtsamast asjast. Aga oleks ju labane öelda otse välja. Miks ta siis vihjetest aru ei saa?

SANDRO: See tüdruk, kes siin käib...

KLAUS: Amanda.

SANDRO: Amanda. Ta on ebameeldiv meeldetuletus sellest, et maailmas on olemas naised.

KLAUS: Mida see peaks tähendama?

SANDRO: Klaus, kas munk saaks keskenduda palvetamisele, kui tema eest lehviks aeg-ajalt mööda mõni napilt kaetud tütarlaps?

KLAUS: Ah nii on lood... Meie väike Amanda ei lase sul oma mõtteid mõlgutada?

SANDRO: Ma ei nõustu täielikult su sõnastusega, aga midagi sellist tahtsin öelda küll.

KLAUS: Mis me siis teha saame?

SANDRO: Mul on ihasid, mis vajavad rahuldamist. Ma ei saa mõtiskleda, kui veri voolab kogu aeg ajast minema.

KLAUS: Kas sa siis pole õppinud, kuidas neid ihasid rahuldada?

Klaus, ma ütlesin juba midagi kohatute märkuste osas.

SANDRO: Ära muutu labaseks. Ma vajan naiselikku puudutust. Vähemalt praegu veel. Sulandumine erakuellu on olnud valulikum kui ma eeldasin. Varsti suudan elada täielikus üksinduses, aga seni vajan füüsilist kontakti.

KLAUS: Ja milles seisneb minu roll?

SANDRO: Klaus... ma olen esitanud Amandale vastavasisulise ettepaneku.

KLAUS: Nii?

SANDRO: Ta keeldus.

KLAUS: Keeldus?

SANDRO: Minu maiseid ihasid rahuldamast. See häirib mind. Ma ei saa niimoodi rahu olla, kui veri möllab minus kontrollimatult. Ma olen mees, Klaus, ma ei saa sinna midagi parata.

KLAUS: Me keegi ei saa sinna midagi parata, Sandro, et sa mees oled. Nii et Amanda ei soovi sinuga magada?

SANDRO: Ei.

KLAUS: Ja mida ma pean sellest järelutama? Kas kokk tuleks välja vahetada? Mõne meessoost isiku vastu?

SANDRO: Ei! Mulle peab jääma esteetiline nauding.

KLAUS: Mis me siis teeme?

SANDRO: Sa võiksid leida kellegi teise, kes rahustaks mu ihu ja laseks mõtetel minna mujale kui naistele.

Paus. Sõber teeb sõbra heaks kõike, eks ole, aga mõned teened on veidramad kui teised, mõtleb Klaus.

KLAUS: Sa tahad, et ma otsiks sulle mõne tüdruku?

SANDRO: Jah.

KLAUS: Hmm... See oleks mulle esmakordne.

SANDRO: Mis asi nimelt?

KLAUS: Kellelegi lõbutüdruku otsimine.

Sa ei pea seda niimoodi sõnastama, kiunatab Sandro mõttes. Ma kõlan nagu mingi räpasel alleel ekslev kiimaline äbarik.

SANDRO: Ära tee seda raskemaks, kui see juba on.

KLAUS: Hea küll. Ma võin käia linnas ja uurida asja.

SANDRO: Oleks meeldiv.

KLAUS: Sandro, ega selline asi ei hakka tulevikus liiga tihti korduma?

SANDRO: Ma olen osaliselt veel siin ilmas. Nii lühikese ajaga ei sünni imesid. Mul läheb pisut aega, enne kui suudan maistest ihadest lõplikult vabaneda. Aga see ei võta kaua.

KLAUS: Hüva. Sest mul ei ole plaanis hakata sulle igal õhtul tüdrukuid otsima.

SANDRO: See ei ole vajalik. Mehena peaksid mõistma mu olukorda, kuid ma luban sulle, et kavatsen oma tunge edaspidi talitseda. Mul on olnud raske oma vaimujõudu suurendada. Kõik need segavad asjaolud - naine, laps, töökoht, isegi see võluv, kuid pirtsakas kokk. Nad hoidsid minu

mõttejõudu kammitsas. Kui mu ihad on rahuldatud, saan paremini keskenduda.

KLAUS: Loodame. *Lahkub.*

4. pilt

Sama õhtu. Luugist ronib sisse Klaus koos kena daamiga. Neiu Lilith, kes vabal ajal logeleb sadamabaaris ja tutvub lühisuhete eesmärgil erinevate meeskodanikega, on riietatud ja meigitud nii, et kõik viitaks ühemõtteliselt tema füüsilistele parameetritele. Dekoltee on esile tõstetud, naba paljastatud, lühikesed püksikesed liibuvad puusajoone vastu, nägu on tugevasti mingitud - Lilith on võrgutamiseks valmis.

KLAUS: Sandro, luba tutvustada - Lilith. Lilith, Sandro.

LILITH: Tere.

SANDRO: Väga meeldiv. Vahest lubaksid meile natuke privaatsust, Klaus?

KLAUS: Suurima rõõmuga. *Lahkub.*

Sandro kõnnib Lilithi ümber ja takseerib teda nagu väljapanekut. Lilith on teadlik sellest, et ta on ilus naine, kuid nii mehhaaniline ülevaatus käib talle närvidele.

LILITH: Mul on olemas kogu vajalik masinavärk.

SANDRO: Kuidas palun?

LILITH: Sa ei pea igale poole piiluma. Kõik vajalikud kohad on olemas.

SANDRO: Ära muutu rõvedaks.

LILITH: Kuule, mul ei ole kaua aega. Kui tahad midagi, siis ütle seda. Mida rutem me ühele poole saame, seda parem.

SANDRO: Nii lihtsalt see käibki?

LILITH: Sa oled süütu või?

Nii jõuetu solvang peaaegu et ei vääri isegi jäiset vastust.

SANDRO: Mul on laps.

LILITH: Kindel, et sinu oma?

SANDRO: Suu kinni.

LILITH: Mis siis nüüd on? Solvusid või? Saad aru, minu aeg jookseb, ma ei viitsi kulutada seda mingile ülevaatusle.

SANDRO: Nii et sinu arust see peakski niimoodi olema?

LILITH: Mismoodi?

Lilith on natuke tülpunud. Kõige parem klient on see, kes vaikides võtab varustuse välja, ei tee Lilithile haiget, maksab viisakates kupüürides ja ei nõua tobedaid mängu. Hetkel tundub neiule, et olukord kisub kahtlaselt selle viimase variandi poole.

SANDRO: Lihtsalt - plaks! - ja see töö on tehtud?

LILITH: Plaks?

SANDRO: Ma ei suudaks erutada selle peale, kui naine käitub, nagu oleks vahekord midagi lihtsat ja argist, nagu tomatite lõikumine salatiks või kardina pesemine, et ämma tulekuks valmistuda. Vahekord on müütiline, ilus, salapärane ühendus kahe inimese vahel. See on hetk, kus me paljastame kõik ja oleme täielikult teineteise võimuses.

LILITH: Ma ei hakka parem küsima, mis aineid sa oled võtnud. Aga ma seletan sulle olukorda. Sa ei ole ainus mees maailmas. Peale sinu on teisigi seksinäljas jorsse. Kui ma praegu läheks tagasi baari, siis leiaksin esimese minutiga mehe, kes oleks nõus rahulikult maksma nõutud summa, panema oma riista kenasti sinna, kuhu see on mõeldud, tegema oma ähkimised ära ja lahkuma viisakalt. Ilma, et ma peaksin teda enam nägema. Saad aru, see ei ole selline töö, kus suhtlus kliendiga on vajalik. Ma ei viitsi enam kuulata teie targutamisi lilledest ja mesilastest või autoosadest või jalgpallist. Mina teenin raha. Selle eest ma rendin välja ühte kohta oma kehas. Sina ostad väikese summa eest aja, mille jooksul seda kohta kasutada. Mida halvemini kasutad, seda rohkem maksad. Mida kauem kasutad, seda rohkem maksad. Mind ei huvita see, mida sina sellest arvad, mind ei huvita see, mida su naine on sinuga teinud, mind ei huvita su firmad või su lapsed või see, kuidas ülemus on sind alati mõnitanud. Mul on jumala ükskõik. Sina tee oma asi ära ja mina teesklen, et see meeldib mulle. Aga ära selle raha eest rohkemat oota.

Milline naine! Ühest küljest kõige jõhkram ja madalalaubalisem emane, keda Sandro on eales näinud, kuid teisest küljest on tema sajaprotsendilisel seksuaalsusel mingi kütkestav mõju. Sandrol on samasugune tunne nagu Nobeli preemia laureaadist ja vabakutselisest rassistist antropoloogiaprofessoril, kes avastab vihmametsast vapustava ilusa, alasti indiaanitüdruku. Pole peaaegu et inimene, eks ole, aga millised jooned! Milline toores iha ja kui väga tahaks sel hetkel tolle alama olendi endale allutada!

SANDRO: Sa oled labane, tühine ja argine naine. Aga miskipärast see hetkel isegi ahvatleb mind.

Võta riidest lahti.

Lilith vaatab toas ringi. Lõpuks ometi saab ühele poole. Ainult et see koht on seksimiseks väga ebamugav.

LILITH: Sul pole isegi voodit siin.

SANDRO: Ma ei vaja voodit.

LILITH: Madratsit ka ei ole.

SANDRO: Ma ütlesin, mul pole neid vaja.

LILITH: Teeme seda püsti või? Seina najal?

SANDRO: Mis tähtsust sel on! Kas oled kinni makstud või mitte?

LILITH: See teine mees ütles mulle, et raha saan pärast. Nii et mida rohkem sa mulle pinda käid, seda rohkem ma pärast küsin. Ise tead.

SANDRO: See on alandav.

LILITH: Mind absoluutselt ei huvita, mida sina sellest arvad. Kui sa ei taha oma sõbrale eriti räiget arvet teha, siis varusta mind vajalike tingimustega. Siin on nagu mingi laut. Isegi tooli ei ole.

SANDRO: Ma olen erak! Mul ei ole vaja mingeid maiseid mugavusi.

LILITH: Aga keppi on vaja?

SANDRO: Maised ihad vajavad rahuldamist. Ma süün nagu iga teine, joon vett nagu iga teine. Ma olen mees - mul on teatud füüsilised nõudmised.

LILITH: Ise terve mees, käed otsas.

SANDRO: Ma ei taha sellest enam midagi kuulda.

LILITH: Sa oled ikka suhteliselt hale tüüp.

Milline jultumus - see litsakalt riides, harimatu hoor peab end paremaks kui suurt filosoofi Sandrot!

SANDRO: Ma ei saagi nüüd aru, kas Klaus tõi sind siia selleks, et mind välja vihastada või selleks, et mind teenida?

LILITH: Ohoh, teenida? See on küll natuke kõva sõna. Jah, ma teen seda raha pärast, aga ma ei teeni mitte kedagi. Kui tahad, siis teeme seda, kui ei, siis ma lähen minema. Otsi endale mõni teine teener.

Aga Sandro tahab tunda selle naise keha enda vastas - maksku mis maksab (sõna otseses mõttes).

SANDRO: Hea küll. Hea küll. "Teeme seda."

LILITH: Kus? Seina najal?

SANDRO: Jah.

Teevad seda. Seina najal. Seejärel korrastavad ennast. Nüüd, kus Sandro on orgasmi saavutanud ja keha arvates on töö tehtud, läheb veri häbeliku moega tema peenisest tagasi ajju ja Sandro tunneb oma inimliku nõrkushetke pärast pöörast piinlikkustunnet. Füüsilises mõttes oli toiming rahuldav, vaimses mõttes väga kurnav. Peaks oma silmi kuhugi peitma. Tüdruk nõõbib end ametlikul moel kinni, nagu oleks käinud just riietuskabiinis uut pluusi proovimas. Oleku järgi tundub, otsekui poleks pluus olnud midagi erilist. See muudab Sandro enesetunde veel räbalamaks.

LILITH: No vot. Nüüd saan tüdrukute ees natuke eputada.

SANDRO: Kas sinu töös on veel üldse midagi, millega eputada?

LILITH: Ma olen maganud tornierakuga. Keegi teine pole.

Kuidas palun?

SANDRO: Tornierakuga?

LILITH: Sa ei tea, et sind kutsutakse niimoodi?

SANDRO: Tornierak? Kas ma olen muutunud mingiks linnatolaks või? Kohalikuks atraktsiooniks?

LILITH: Kõik räägivad sinust.

SANDRO: Kuidas see on võimalik?

LILITH: Kuule, meil on siin ainult üks torn ja kui saadi teada, et mingi imelik vend on läinud sinna tippu elama, siis muidugi hakati sellest igal pool rääkima.

Sandro tormab selle peale tarbetult aknaava juurde, kummardab välja, just nagu loodaks ta näha torni jalamil kõiki neid inimesi, kes teda taga räägivad. Lilith korrastab ennast.

SANDRO: See ei ole võimalik. Ma olen vaatamisväärus...

LILITH: Päris seda ma ka ei ütleks. Mul polnud küll midagi erilist vaadata. Suvaline tüüp oled. No elad tornis, mis siis. Siin on täiesti tühi ja kõle. Kah mul asi, mille pärast sinusugusest rääkida. Ma võin südamerahus tagasi baari minna ja rääkida naistele, et esiteks pole siin midagi vaadata, teiseks pole sa mingi eriline vaatamisväärus ja kolmandaks pole sul ka mingi eriline...

SANDRO: Kao minema... Käi välja, kuradi hoor! Kasi minema!

Lilith lahkub kiirustades, aga muiates. Viimane sõna on jäänud teatud mõttes siiski temale.

5. pilt

Järgmine hommik. Saabub Klaus.

SANDRO: Ära parem tule.

KLAUS: Mis on?

SANDRO: Ära üldse tule minu silma alla.

KLAUS: Mis siis nüüd lahti?

SANDRO: Kes oli see “daam”, kelle sa eile minu juurde tõi?

KLAUS: Lilith? Mis temaga peab olema?

SANDRO: Kas sa tead, et ta kasutas mind ära?

KLAUS: Eesmärk oli pigem see, et sina kasutaks teda ära.

Sandro ei ole praegu selles tujus. Otse vastupidi, ta on väga haavatud ja tõre. Ta peab nagunii nägema hirmsat vaeva, et mitte Klausiga nägu täis sõimata. Omaenda sõbrale tuua selline lits! Mõelda vaid!

SANDRO: Palun ära alusta. Me rääkisime sellest. Igal juhul solvas see naine mind.

KLAUS: Millega?

SANDRO: Ta väitis, et saab nüüd oma sõbrannade ees ülbitseda sellega, et on maganud erakuga. Kellest teab kogu linn. Oskad sa öelda mulle midagi selle kohta?

KLAUS: Sandro... Kõik teavad sellest, et sa siin elad. See ei ole mingi eriline saladus. Torn kõrgub üle linnamajade, selle tipp on nähtav. Kui sa kõnnid siin akende ees edasi-tagasi, on sind näha.

See ei ole argument.

SANDRO: Ma tunnen ennast nagu mingi staar.

KLAUS: Teatud mõttes sa oledki. Jutud sinust kui tornis elavast veidrikust on hakanud levima. Anna andeks.

Hea küll, Klaus, sina pole võib-olla selles süüdi, aga katsu mind mõista, mõtleb Sandro. See pidi olema otsustav samm, millega mu elu muutub täielikult. Ma väljun igapäevasest maailmast ja astun

transsendentaalse valgustuse redelil esimesele pulgale. Ma näen üleval kosmilist valgust ja Tõde, teie ülejäänud aga itsitate ja kritiseerite mu riietust või käitute muul moel kohatult.

SANDRO: Ma ei kahtlustagi sind, Klaus. Ma lihtsalt tunnen, nagu ma elaks otsekui kristalltornis - ühest küljest olen ma täiesti üksi, teisest küljest näevad mind kõik. Nad seisavad torni jalamil nagu lambad ja põrnitsevad ülespoole või piiluvad kaugetest akendest, lootes mind näha. Ma tulin siia selleks, et pääseda maailma eest. Kõige selle eest, mis jääb tornist väljaspoole. Ma ei taha enam näha oma peret, oma sõpru ega ühtegi teist inimest. Ma valisin selle kambri ainult selleks, et pühenduda oma mõtetele ja mitte lasta ennast segada ühelgi teisel peale pilvede või kajakate. Ma tahan olla üksi, maailmast eraldatud. Ma tahan olla erak, Klaus.

KLAUS: Sa pead tunnistama, et raske on olla erak ühes linnas.

SANDRO: See ei pea olema nii! Mis õigusega tungib linn minu kambrisse! Mida ma olen teinud selleks, et väärida sellist suhtumist? Ma olen lahkunud kõigest sellest, mida kunagi armastasin. Olen ohverdanud kõik, mis mul oli - mul pole muud kui vilespill.

KLAUS: Ma ei saa sind kuidagi aidata, Sandro.

SANDRO: Siis lahku. *Hakkab vilespilli mängima.*

Käitu nagu laps, Sandro, aga katsu aduda, et maailm pole sinu liivakast.

KLAUS: Sa pead mõistma, et siin tornikambris võid sa valitseda kõike. Siin kehtivad sinu reeglid. Aga väljaspool on maailm. Seal kehtivad teised reeglid. Seal ei saa jalaga vastu maad lüüa ja nõuda, et asjad oleks nii või teisiti. Sa ei saa kontrollida kõike. Iga asi ei käi sinu tahtmist mööda. Kui sa käsiks mul minna linna ja nõuda, et nad ei räägiks enam sinust, vastaks mina, et see pole võimalik. Isegi siis, kui mulle alluks terve armee ja ma keelaks surmaahvardusel tornist rääkimise, mõtleks inimesed sellest salaja ikkagi edasi. Sa oled tulnud siia kambrisse minu arust just sellepärast, et sa tahad kontrollida kogu oma elu. Sa tahad, et kõik sinu ümber oleks nii, nagu sulle meeltmööda. Aga maailm ei ole selline. Ei saa loota, et inimesed ütleks just seda, mida sina soovid. Sellepärast ma pakkusingi, et äkki lähed pigem mõnele saarele või mõnda koopasse. Siin tornis elades on kogu linn pidevalt sealt akendest näha. Ja tuletab ennast meelde. Ja sina oled jälle omakorda kogu linnale näha. Ja sinust räägitakse. Kas sa kuulad mind, Sandro?

Sandro lõpetab pillimängu. Ta näib olevat rusutud, muserdatud ja haavatud. Iga Klaus'i sõna on kriipinud tema hinge. Ta on solvunud nagu väike laps, kes saab aru, et isal on õigus, aga ei taha seda tunnistada ja peab moepärast veel vastu vaidlema, ehkki iga lausega mässib ta end aina

hullemini sisse.

SANDRO: Sinu arvates on siis normaalne, et minust räägitakse nagu mõnest veidrikust? Et ma olen mingi kultuuriobjekt?

KLAUS: Seni, kuni sa elad siin tornis ja nõuad, et sind peetaks erakuks - jah. Sa oled esitlenud ennast maailmale, Sandro. See esimene samm oli täielikult sinu kontrolli all, see, kuidas sa kuulutad maailmale oma eksistentsi. Nüüd peab kogu linn sind erakuks ja ilmselt ka veidrikuks. Sa oled staar, tahad seda või ei.

SANDRO: Ma pole kunagi tahtnud esitleda end erakuna. Minu ainus eesmärk oli eralduda sellest maailmast, mida ma olen nüüd hakanud põhjusega põlgama veel rohkem.

KLAUS: Sa oled erak, kes kuulutab kõigile, et ta on erak. Sa oled siin tornis nagu peo peal. Igast linnamajast on sind näha, kõik, kelle aknad on siia poole, võivad õhtuti juua tassi kohvi või teed ja vaadata seda, kuidas sa uitad kambris ringi. Sa oled veel rohkem maailma ees kui enne.

No kuule, see on nende probleem. Keegi ei käsi neil jõllitada torni, suu ammuli. Tegelgu enda asjadega, Klaus.

SANDRO: Ma pole seda palunud.

KLAUS: Siia kambrisse elama tulles said selle tasuta kaasa.

SANDRO: Aga kui ma ei taha seda?

KLAUS: Siis on vaid kaks varianti. Sa kas lepid sellega või lähed sealt trepist alla ja ei tule enam tagasi.

SANDRO: Sellest trepist ei lähe ma enam kunagi alla. Seda võin vanduda.

KLAUS: Hea küll, niisiis sa lepid sellega.

SANDRO: Ei.

KLAUS: Kuidas soovid. Teed vaid ise enda elu raskemaks.

Sandrol pole enam midagi öelda. Ta on kaotanud lahingu ja käitub seepärast nagu paljud, kes ei oska kaotada.

SANDRO: Palun mine ära.

Klaus lahkub.

6. pilt

Mitu päeva hiljem. Saabub Klaus, kes lükkab enda ees ühte ujedat noormeest. Lihtsalt riietunud nooruk vaatab Sandrot imetluse ja aukartusega.

SANDRO: Järgmine sissetungija minu üksilduses. Klaus, kas sa oled kurdistanud või sa lihtsalt ei taha minust aru saada? Ma ütlesin sulle, et ma ei taha mingeid külalisi.

KLAUS: Kristo on sinu andunud austaja, Sandro. Ta tuli vaid selleks, et oma iidoliga vestelda ja tema autogrammi küsida.

Klaus, ma arvasin, et sa oled mu sõber. Palun ära mõnita mind. Sa mõnitad, eks ole? Või pole see nii?

SANDRO: Sa pead tegema nalja, Klaus.

KRISTO: Ma hindan tohutult teie filosoofiat ja tahtsin ainult tänada teid selle õpetuse eest.

Kas see noormees mõtleb seda tõesti tõsiselt?

SANDRO: Mis filosoofiast sa räägid?

KRISTO: Teie enda eluviis. See, kuidas te mitte ainult ei räägi tühja juttu, nagu enamus filosoofe, vaid rakendate omaenda teooriat. Eraldute sellest maailmast, kus on niivõrd palju tühja müra ja olete piisavalt vapper, et elada kõigi silme all, olles samas täiesti omaette. Praeguses ühiskonnas, kus iga inimene on pidevalt teistega kontaktis ja suhtleb sedavõrd palju, on privaatruum sattunud ennenägematu rünnaku alla. Kogu maailm on inimese poolt asustatud, metsikuid paiku on jäänud vähe. Võimalus põgeneda kasvõi korraks ühiskonna pilgu alt on kadunud. Me ei saa minna isegi oma suvilasse, et linnamürast rahun puhata, sest üle heki piilub meid üks naaber, tagavärvast tuleb külla juba teine naaber. Võiksime minna kuhugi kuuse alla, kuid seal tunneme puudust soojast veest, elektrist ja külmapapist. Aga teie olete võtnud seisukoha. Te näitate, kuidas range eraldatus ja teadlik loobumine mugavustest on parim viis tulla toime meie aja ülerahvastatuse, liigse hellituse ja tehnoloogiliste naudingute maailmas. Teie puhas elu annab julgust minusugustele, kes soovivad samuti tulla toime oma elus olevate probleemidega. See on lahendus.

Oh sa poiss... Sandro pole ise seda kunagi niimoodi käsitlenud, aga Kristo versioon kõlab väga uhkelt. Õilistavalt.

SANDRO: Ma tänan.

KRISTO: Ma olen kuulnud, et teie ainsaks maiseks varaks on vilespill. Minu arust on see erakordselt kõnekas. Kõigepealt see, et te valisite oma kõige kallimaks esemeks muusikainstrumendi. Samuti see, et valisite midagi nii primitiivset. Selle lihtsus rõhutab inimese tõelisi väärtusi.

SANDRO: Sul on väga terav pilk.

KLAUS: Ma nägin kohe, et see noormees meeldiks sulle, Sandro.

Klaus, ole vait. Sa muudad olukorra piinlikuks - Kristo on sealsamas kõrval ja sa käitud, nagu teda poleks siin. Aga vahet pole. Selle noormehlega tuleks vestelda.

SANDRO: Vahet võiks Amanda tuua meile natuke juustu ja veini?

KLAUS: Jah, muidugi. *Hüüab vastava palve luugist alla.*

SANDRO: Aga istu, tule istu siia kuhugi. Toole mul pole, kuid vahet ajab lihtne põrand asja ära.

Kõik istuvad maha, Amanda saabub juustu- ja puuviljakandiku, veinipudeli ja nelja pokaaliga.

SANDRO: Nii palju pokaale, Amanda?

AMANDA: Ma liitun teiega.

SANDRO: Või nii.

Amanda valab veini välja. Seltskond asub puuviljadega maiustama ja veinipokaalidega askeldama. Õhus on sulnis rahu ja lopsakas hedonismiaur - ideaalne retsept üheks pikalevenivaks ja lõbuküllaseks õhtuks.

KLAUS: Üsna meeldiv istumine neljale, eks ole, Sandro?

Ma eeldasin küll, et me saame Kristoga rahulikult vestelda, aga... Mis siis ikka, kutsume juba terve mustlaslaagri külla.

SANDRO: Jah, muidugi. Kus mujal oleks parem istuda kui ühe eraku juures.

AMANDA: Sandro, lõpeta kord see norimine. Sa oled küll erak, aga see-eest oled sa väga meeldiv ja puhas erak. Kristo, kas sa tead, kui vara hommikul Sandro juba ärkab, et ennast pesta?

SANDRO: Ma ei usu, et selline info kuulub levitamisele.

AMANDA: Juba kell kuus hommikul peab ämber värsket veega olema siin kambris. See on nagu kellavärk.

KRISTO: Te olete tõesti varase ärkamisega, lugupeetud Sandro.

AMANDA: Oi, Sandro magaks kindlasti kauem, kui ma ainult laseks! Sa oled kell kuus veel väga unine!

Amanda, mitte üks sõna enam.

SANDRO: Ma tõesti arvan, et see info ei vääri levitamist. Mis kasu sellest on? Kristo teab nüüd, et ma ärkan kell kuus. Mida ta hakkab peale selle teadmiselega?

KRISTO: Teie biograafias oleks see väga oluline infokild.

SANDRO: Minu biograafias?

KRISTO: Ma olen hellitanud lootust, et saan kirjutada teist kunagi mahuka teose, kus ma valgustaks teie filosoofiat ja illustreeriks seda teie elu ning mõtetega.

No seda ma hästi ei usu, mõtleb Sandro.

SANDRO: Tõesti? Aga mida te sinna kirjutaksite?

KRISTO: Just nimelt seda, millest ma enne rääkisin. Minu arvates olete teie üks viimaseid tõelisi filosoofe, keda on inimajaloos üldse ette tulnud. Nii-öelda Platoni ja Diogenese töö jätkaja. Eriti just Diogenes on minu arust võrreldav teiega. Tema elas muidugi tünnis, teie aga tornis. Ainult et mulle tundub, nagu oleks teie vahel veel üks suur erinevus. Parandage mind kohe, kui ma eksin, kuid... Vaadake, Diogenes oli küünikute koolkonna asutaja, eks. Ta elas tünnis pigem selleks, et inimühiskonda halvustada ja juhtida tähelepanu sellele tühisusele, mis teda ümbritses. Teie aga elate tornis, mis sümboliseerib pigem ülevust. Te kõrgute teiste üle. See on puhas, selge filosoofia, mis mitte ei mõnita ega pilka, vaid näitab oma eeskujuga õiget teed. Te olete erak, kes on kõigi silme all.

Pagan, sellest poisist võib saada veel asja! Ja äkki kirjutab mu biograafia - see oleks imeline.

SANDRO: Ma olen ise mõelnud, et ma elan otsekui kristalltornis.

KRISTO: Jah! See on erakordselt tabav võrdlus! Me kõik elame kristalltornis, kuid vaid teie olete seda mõistnud. Seades end meie silme alla elama, näitate meile seda, kuidas meie elu möödub otsekui panoptikonis.

AMANDA: Milles?

KRISTO: Panoptikonis... See on selline vangla, kus kõik vangid on alati valvuritele näha.

SANDRO: Jaa, nii see on.

KLAUS: Minagi olen mõelnud, et Sandro on nagu vangivalvur, kes valvab meie üle. Meie elame siin all nagu vangid, ajame omi asju, sööme-joome, aga milleks see kõik? Mina arvan, et Sandro on saanud esimesena aru sellest, mis on elu mõte. Teinekord olen tema peale kade. Sa oled siin pilvede keskel, maailma muredest kõrgemal ja näed seda, kuidas me seal all siblime. See võib olla ikka üpris tore, kui sa oled nendest asjadest prii.

AMANDA: Mina olen ka kade. Ma ei tea, kas me oleme nüüd vangid või mitte, aga ma mõtlen, et me oleme nagu sipelgad. Ja Sandro on nagu inimene, kes vaatab neid sipelgaid ja mõtleb, et kuhu nemad küll ruttavad. Muudkui ühest kohast teise ja siis vahepeal kannavad seljas asju nagu sipelgad ja ei puhka vist kunagi. Siit on kindlasti väga mõnus vaadata, kuidas me all ringi jookseme.

KLAUS: Nagu sipelgad.

AMANDA: Just, nagu sipelgad. Mina lapsena vaatasin tihti, kuidas sipelgad oma kuhja ehitasid. Kogu aeg vantsisid edasi-tagasi, väike tükk või okas kukil. Läksid ja tulid ja läksid ja tulid. Ja siis mõnikord ma kogemata astusin nende tee peale ja nad jooksid kaarega ümber jala või lausa üle jala. Minu vennale meeldis neid luubiga põletada, aga mina seda ei teinud. Mulle tundus, et las sipelgad jooksevad. Neil on oma elu ja meil on oma elu. Miks peab siis neid kohe kiusama?

Jutt on läinud Sandro juurest sipelgatele ja suur filosoof/erak pole sellega rahul. Ta püüab põrnitseda Amandat mürgise pilguga, kuid kui viimane seda ei märka, siis:

SANDRO: Sa oled meil sipelgahuviline?

AMANDA: Ei, ma enam neid ei vahi, aga lapsena küll. Mulle meeldis maakodus järve kaldal jalutada. Seal mändide all olidki sipelgakuhjad. Päike paistis ja sipelgad lippasid üle liiva. Meil oli väga ilus maakodu.

KLAUS: Mis sellest sai?

AMANDA: Vanemad müüsid maha. Otsid selle raha eest linna uue korteri.

KLAUS: Tean seda hästi. Ma isegi kolisin üsna hiljuti välja oma vanast kesklinna korterist ja elan nüüd linna ääres. Aga te ei kujuta ette, kuidas ma igatsen oma vana korterit taga! Ma armastasin neid suvepäevi, kui päike armutult hoovi valgust kallas ja majad oli kuumast rammestunud. Meil oli hoovis väike pargitükk, kus vanad puud pakkusid ainsat varju ja nende all kasvas kõrge rohi. See õhkas suvepäeval magusaid aure. Ma istusin tihti trepi peal ja vaatasin, kuidas lapsed mängisid seal puude all. Hoovis levis selline kuumast tihke, värsket rohtu täis lõhn. Vanad puumajad nagisesid

rahulolevalt päikese käes ja ritsikad siristasid. Seda enam ei ole. Ise olin loll, lasin naisel end pehmeks rääkida ja kolisime linnast välja. Nüüd uhan autoga igal hommikul maanteed mööda ja kirun. Ja milleks see kõik? Autoga läheb elu nii kiiresti mööda.

KRISTO: See ongi üks tänapäeva ühiskonna valupunkt. Kuhu on kadunud austus aegluse vastu? Kui mõni teine inimene tuleks Sandro asemel siia elama, siis haliseks ta esimesel võimalusel, et siin pole midagi teha. Aga head asjad tulevadki aeglaselt. Ma arvan, et kui meie elaks siin tornis erakuna näiteks viis päeva, saabuks aimdus oma eksistentsist alles kolmandal päeval. Enne seda me tõmbleks ja otsiks tegevust.

Jutt on läinud tagasi Sandrole ja suur inimene heldib taas. Pilgud on pööratud temale ning tuju on hea. Vein samuti.

SANDRO: Nii see on. Minu kohta see muidugi ei kehti, aga ma kujutan ette, et paljudel teist oleks alguses üpris suur šokk. See torn siin on kogu minu maailm, aga nii mõnegi jaoks poleks see muud kui tühi ja kõle ruum, kus pole nende arust midagi huvitavat. Aga ma ei mõista neid. Kui see ruum tüütab, saab ju alati aknast välja vaadata. Ilm ei kordu kunagi. Ükski pilv ei kordu kunagi. Iga linnu lennutrajektor on ainulaadne. Ma võiksin kirjutada luuletuse igast hetkest, mida ma siit aknaavadest näen.

KRISTO: Esimest korda ma tundsingi midagi erilist siis, kui ma seisin seal all torni jalamil ja vaatasin koos teistega üles ja nägin, kuidas te aknal seisate. Ma tundsin sidet teiega. See oli võrratu.

SANDRO: Sa seisid seal all inimesummas?

KRISTO: Jaa, meid oli palju. Enamus muidugi ei mõistnud teid, aga peale minu oli veel inimesi, kes vaimustusid sellest vaatest. See oli peaaegu et harras hetk. Püha hetk.

Sandro tõuseb, kõnnib akende juurde. Ta uitab tornis sihitult ringi, justkui kutsuks teda universumi algusest mingi hääl ja ta ei saaks aru, kust see tuleb. Ta pilk on pilvedes ja ülejäänud jälgivad teda pühalikkuse ja ettevaatlikkusega.

SANDRO: Ma olen teadlik sellest, et mind jõllitatakse. Tõsi, sinusugused pigem vaatlevad ja mõtisklevad ja selle üle on mul hea meel. Tõesti, mulle tundub, et kui ma olen andnud mõtteainet kasvõi ühele inimesele, on mu elust olnud kasu. Mitte, et see mind väga paeluks, ma ei ela siin tornis mitte teiste, vaid enda pärast. Enesedistsipliin. See kõik on minu maailm, kus ma sätin end paika. Üks telliskivi korraga. Nagu ehitati seda torni. Liigun ehitades üha ülespoole, kuni ma jõuan pilvedest kõrgemale ja saavutan ühise teadvuse sellega, millest moodustub meie kosmos.

KRISTO: Ülimusega.

AMANDA: Jumalaga.

SANDRO: Kuidas iganes seda nimetada... Jah, ma pürgin sinna. Ma tahan, et minu pea tungiks läbi stratosfääri, küündiks atmosfäärist välja, satuks kosmiliste kiirte meelevalda, lendaks miljoniks tükiks ja oleks korraga sama kui kosmos. Et ma näeksin väljaspoole siinset galaktikat, kaugemale kui Linnutee, kaugemale kui näeb kõige kaugema kustunud tähe gaasipilve äärepoolseim kvark. Ma tahan vaadata sinna, kust algas kõiksus.

Seltskond istub hardas vaikuses. See on suur mõte, nii suur, et ta ei mahu siia katuse alla ära.

KRISTO: Kui ma ainult suudaks saavutada sellist vaimset kirkust nagu teie.

AMANDA: Mina tunnen ka, kuidas külmavärinad jooksevad üle keha. See on kuidagi kõik nii... ilus. Kuidas me oleme siin, kõrgemal kui igapäevased asjatoimetused. Räägime kosmosest ja joome veini. Ja seal all pestakse pesu ja mõnel ei lähe auto käima ja keegi vahetab oma lapse mähkmeid, aga meie räägime kosmosest. See on hästi mõjuv.

KLAUS: Jaa, ma ei oskagi enam sinna alla minna. Kõik tundub nii tühine, eks ole. Mõte sellest, et ma peaksin minema praegu asutuse asjadega tegelema, on kuidagi labane. Nagu surnud lind tee ääres.

SANDRO: Kuidas palun?

KLAUS: No ma mõtlen seda, kui sa jalutad imeilusa ilmaga maantee ääres, mõlemale poole teed jääb mets, kusjuures täiesti erinev mets - ühel pool on selline tihe ja kõrge padrik, võrade all on peaaegu et pimedus, aga juurte vahel seisab vesi, nagu muinasjutufilmis, ja teisel pool on ilus samblane männimets... Ja siis sa jalutad seal maantee ääres, eks ole, ja kõik tundub nii kaunis ja sa ei märka isegi autosid, mis aeg-ajalt mööda sõidavad, aga ühel hetkel on su jalge ees lõmastatud lind. No nii katki, et sa ei saa isegi aru, mis lind, aga ta on selline murtud sulgede ja kuivanud, pruuni vere ja soolikatega pundar. Ja see rikub kõik ära. See on kuidagi nii kole.

Hetk on murtud.

SANDRO: Ma ei saa sinust absoluutselt aru, Klaus.

KRISTO: Võib-olla peaksime nüüd sättima hakkama, oleme nagunii liiga kaua Sandro aega kulutanud.

KLAUS: Jah, muidugi, hakkame liikuma. Mul on veel palju asjatoimetusi.

Tõusevad Kristoga püsti ja sätivad lahkuma.

KLAUS: Amanda, mis sa ootad?

AMANDA: Kui Sandrol midagi selle vastu pole, siis ma istuks veel hetke. See on nii hea vein, et ma ei raatsi niimoodi ropsuga lauast lahkuda. Tulen varsti kohe järgi.

KLAUS: Kui Sandro lubab...

SANDRO: Jah, palun-palun.

KRISTO: Igal juhul oli suurepärase vestlus. Aitäh selle eest ja head õhtut.

SANDRO: Jajah.

Klaus ja Kristo ära.

SANDRO: Kas see on siis tõesti nii hea vein?

AMANDA: Noh, seda ka, aga peamiselt tahtsin jääda sinu pärast.

SANDRO: Minu pärast?

Kas tõesti on võimalik, et see isuäratava keha ja suurte lapsesilmadega näitsik on lõpuks ometi näinud seda, mida näevad nii paljud naised ja millele nad ei suuda vastu panna? mõtleb suur filosoof.

AMANDA: Sa räägid nii ilusti. Ma kohe ei tahagi alla minna ja seda mõju ära rikkuda. Siin üleval on kuidagi nagu teine maailm. Pilved kihutavad akna taga, nende tagant paistavad tähed ja kuu ja sina räägid kosmosest. See on nii ilus.

SANDRO: Tead, sa jätab palju parema mulje kui enne.

AMANDA: Eks seda oli arvata. Sa käitusid üsna külmalt. Oi, kas tohtis nii öelda?

SANDRO: Jah, muidugi. Väga tüütuks on läinud see viisakas teineteise ümber tantsimine. Nagu oleks siin mingi peen salong.

AMANDA: Ma sain hiljuti teada, et salong tähendaski ooteruumi, kus külalisi vastu võeti. Olen alati arvanud, et see on mingi udupeen koht, mis ehitati spetsiaalselt külaliste jaoks, aga pigem oli see sihuke ruum, kust külalisi edasi ei lastud ja mis alles hiljem tehti vastuvõtutoaks.

SANDRO: Jah, minulegi kuluks ära selline salong. Muidu trambite kogu seltskonnaga nii minu magamistoas, köögis kui riidekapis.

AMANDA: Ma ei saa hästi aru.

SANDRO: Mul polegi muud kui see tornikamber, Amanda.

AMANDA: Aa, selles mõttes. Jah, praegu oleme vist sinu köögis.

SANDRO: Praegu küll. Soovid veel veini?

Sandro hakkas peaaegu ütleva, et nad on magamistoas, kuid veel on vara. Amanda on küll väga ahvatlev ja Sandro kujutleb ennast juba tema nahka suudlemas ja töötatud maale tungimas, kuid ei tasu minna liiga tormakaks. Pealegi pole tüdruk veel piisavalt purjus ja vastutulelik.

AMANDA: Aitäh.

SANDRO: Kas see on jälle Klausid keldrist?

AMANDA: Muidugi! Ta hoolitseb sinu eest nagu ei keegi teine. Käsib tuua ainult tema arust parimaid veine. Tead, ma arvan, et ta armastab sind nagu oma venda. Ta räägib sinust täitsa õhinal. Sa oled tema jaoks nagu mingi näide.

SANDRO: Näide millest?

AMANDA: Noh, nagu püsivusest või nii. Sa elad siin tornis ja sul pole mingeid probleeme sellega ja teised elavad oma igavat tavalist elu. Sõidavad hommikul tööle ja täidavad mingeid aruandeid ja pärast käivad kinos ja loevad lehte. See on tavaline, mõttetu elu. Ühel päeval surevad ja siis ei mäleta neid enam keegi. Aga sina elad siin tornis, kõigi silme all ja on tohutult lahe, kuidas see ongi sinu elu. Pole nii, et sa õhtul hiilid salaja välja ja magad tegelikult kusagil kortermajas või mängid siin terve päeva arvutimänge. Ei, sa oledki konkreetselt siin ruumis ja ei tee midagi. Ainult puhud pilli ja... lihtsalt oled.

SANDRO: Ja mõtlen, Amandake, mõtlen. Ära seda unusta, see on oluline.

AMANDA: Aga millest sa mõtled?

Vein on väga hea ja seda on voolanud ohtralt, eriti viimastel minutitel. Mõlemad on joobumas. Peenemad mõtted lahtuvad, alles jäävad ürgsemad kired. Amanda lõhn vallutab Sandrot, Sandro läbitungivad silmad omakorda sulatavad Amandat. See asi liigub vältimatult ühe lahenduse poole.

SANDRO: Igasugustest asjadest.

AMANDA: Näiteks?

SANDRO: Aga millest sina mõtleksid?

AMANDA: Noo... sellest, kuidas ma olen siin üks. Kuidas mul on siin mingil hetkel igav. Kuidas ma tahaksin, et minu kõrval oleks keegi.

Amanda naerab helisevalt ja koketeerivalt. See hääl hullutab Sandrot.

SANDRO: Inimesed jäävad inimesteks. Ma mõtlengi samu asju, Amanda.

AMANDA: Sellepärast sul käiski külas see tüdruk või?

Korraks siginevad magusa naudinguootuse taeva alla tumedad pilved.

SANDRO: Milline tüdruk?

AMANDA: See üleslöödud. Käis niimoodi. *Tõstab külgedel rippunud käed küünarnukist saadik ülespoole, langetab randmed ja keerutab neid edasi-tagasi nagu tibi, kes kuivatab lakitud küüsi.*

SANDRO: See oli täiesti mõttetu inimene. Pigem isegi objekt. Ta ise pidas end objektiks.

AMANDA: Aga täitsa ilus oli.

SANDRO: Ei olnud. Meigitud nagu nukk. Mulle meeldib loomulik ilu, selline, mida on vaid pisut rõhutatud, kui üldse. Selline ilu, nagu sinul.

AMANDA: Tõesti või?

Amanda keerutab juukselokki, nõjatub ühele puusale, naeratab kelmikalt, närib korraks alahuult, tõstab käsi õhku, et oma juuksepahmakat kuklas keerutada - ütleb seda igal moel, ainult mitte sõnadega. Sandro on puhevil ja kogu tema veri on ammu ajast lahkunud. Ta ei jõua peenutsevalt kõnelda, mõtted tukslevad vaid ühe asja juures.

SANDRO: Ja pealegi - me võime olla rallisõitjad või presidendid või filosoofid, aga me oleme inimesed. Meie mõtleme ka sellistest asjadest.

AMANDA: Millistest?

SANDRO: Lähedusest. Pehme naha puudutusest. *Puudutab Amandat. Juustest. Silitab Amanda juukseid. Huultest. Suudleb õrnalt.*

Nad vajuvad koos valgusega maha.

7. pilt

Järgmine hommik. Sandro ärkab ja näeb, et Amanda magab tema kõrval. Neil on kätteks Sandro lihtne tekk, pea all Sandro padi ja mõlema riided. Sandro tõdeb tekki tõstes, et ta on alasti ja Amanda samuti. Naise keha on teki all endiselt väga ahvatlev, kuid täna on Sandro jälle erak ja kaine ning raputab tungi endast välja. Ta õngitseb ettevaatlikult oma riideid kokku, kuid osa on Amanda pea all ning liigutamise peale tüdruk ärkab. Esialgu on Amanda unine, roosa ja rõõmus,

kuid tajub mõne hetkega, et Sandro on pahur ja võtab emotsiooni üle.

AMANDA: Mis on?

SANDRO: Kui palju sa oled ajalootundides erakute kohta õppinud?

AMANDA: Mis siis nüüd on?

SANDRO: Kui mitut erakut sa tead?

AMANDA: Ma ei tea ühtegi erakut nimepidi.

SANDRO: Aga sa oled neist kuulnud ja lugenud? Sellest, kuidas nad elasid?

AMANDA: Noh?

SANDRO: Kui paljud neist ärkasid alasti naiste kõrval?

Oot-oot, sa süüdistad mind milleski, väike mees? Sa tegid mulle päev peale mu kohtamist otsese ettepaneku, oled mind kogu aja himuralt piilunud - ja mina olen see patune või?

AMANDA: Mina olen süüdi selles, et sa minuga eile magasid?!

SANDRO: Sina võrgutasid.

AMANDA: Kuule, sa olid juba ammu enne valmis. Mis sa arvad, et ma ei näinud, kuidas väike erak tahtis pükstest läbi tungida?

Sandro peatub oma tegevustes ja põrnitseb raevuka pilguga. Amanda saab sellest palju lõbu ja ringutab - olles hästi teadlik sellest, et ta on vaid pooleldi tekiga kaetud ning 2/3 tema sugutunnustest on Sandro silme all.

AMANDA: Pealegi pole sa mingi erak.

SANDRO: Jaa, muidugi-muidugi.

AMANDA: Ühelgi erakul polnud teenijaid. Eriti veel kinnimakstud teenijaid.

Paus on suur, valus, külm ja ootamatu nagu katuselt kaela sadanud lumelahmakas.

SANDRO: Kinnimakstud?

Amanda on rääkinud liiga palju, aga see torssis ja ennasttäis mees on selle ise ära teeninud.

AMANDA: Sa ei teadnud seda? Mina saan palka, Klaus saab nüüd palka ja Britta saab samuti

palka.

SANDRO: Kes on Britta?

AMANDA: Giid.

SANDRO: Mis asi?

AMANDA: Giid. See, kes toob inimesed torni juurde ja räägib loo ära. Ega meil pole mingit silti seal all. Või noh, veel ei ole.

SANDRO: Millest sa räägid? Mis giid, mis silt, mis toimub?!

AMANDA: Alguses maksis su eraklikkuse kinni Klaus. Aga siis hakkas tal raha otsa saama ja ta tegi linnaga koos ühe asutuse, millest enamuse moodustab riik ja ülejäänud Klaus. No ja nüüd see asutus peab kogu tornirahvast ülal. Nende rahadega, mida toovad turistid ja reklaam. Kuidagi peab ju selle elu siin kinni maksma.

Ka sina, Brutus? mõtleb Sandro.

SANDRO: Nii et need kanapead, keda ma näen seal jalamil tõlledamas ja kes teevad minust pilti...

AMANDA: On Britta grupid. Ta räägib väga vahvalt. Sinu elulugu ja seda, kuidas sa ühe ropsuga otsustasid torni elama jääda ja miks sa seda teed. Kõik on suures vaimustuses.

SANDRO: Sa teed nalja.

AMANDA: Mine vaata aknast, kui ei usu.

Sandro jookseb ühe aknaava juurde ja kummardub alla, et näha torni jalamit. Samal ajal katab Amanda end taas riietega.

AMANDA: Näed kedagi või?

SANDRO: Nad on juba siin.

AMANDA: Mhmh. Teevad pilti ka või?

SANDRO: Jah.

AMANDA: Neil on lubatud. Ja kes ei taha, võib pärast osta profifotograafi poolt tehtud pilte.

SANDRO: Minust?!

AMANDA: Sinust eriti häid pilte pole. Üks, kus sa akna peal oled, aga muidu on peamiselt ilusad vaated tornist. Üks on selline, kus päike on torni taha loojunud ja punane valgus tuleb merd mööda nii, et torn on ainult must siluett. Jube ilus.

SANDRO: See ei ole võimalik.

AMANDA: Miks?

SANDRO: See ei ole võimalik. Te olete kõik hullud. Idioidid!

AMANDA: Rahune maha! Kuidas me muidu saaks sind iga päev ülal pidada?

Sandro haarab reedetud, raevunud inimese jõuga pooleldi riides Amanda, lohistab ta luugi juurde ja lööb seal trepile.

SANDRO: Kao minema!

Ta läheb tekil vedeleivate Amanda riiete juurde, korjab need üles, heidab aknast alla, karjub "Palun, võtke suveniire!", toob teki juurest eilsed nõud, viskab ka need aknast alla ja tuleb seejärel teki juurde istuma.

Sandro istub natuke aega omaette, tõuseb siis, otsib üles oma vilespilli, vaatab seda, proovib natuke mängida. Siis katkestab järsku, mõtleb hetke, jookseb aknaava juurde ja heidab välja ka oma vilespilli. Korraks jääb mulje, et ta kahetseb koheselt ja katsub juba õhku visatud pilli taas kätte saada, kuid tema reaktsioon on kehvem kui lennukiirus. Vilespill on läinud.

Sandro tuleb tagasi teki juurde, istub maha. Talle pole jäänud siia ilma enam muud kui seesama tekk ja seljas olevad riided.

Saabub Klaus, kes on esimest korda pahase näoga.

KLAUS: Sandro, mida sa teed? Amanda on sinikaid täis, poolalasti, nutab. Britta tuli karjudes sisse, rahvas oli korraks arvanud, et sa kukkusid ülevalt alla.

SANDRO: Käi minema.

KLAUS: Sandro, kui sul on paha tuju, siis me saame sellest aru, aga sa ei tohi käituda nagu metslane.

SANDRO: Tohin küll.

KLAUS: Mida inimesed peaksid sinust mõtlema?

SANDRO: Mis see minu asi on, mida nad mõtlevad? Minu jaoks ei ole neid ammu olemas. Sina oled see, kes lohistab minu silme alla mingeid tegelasi. Ma olen sulle rääkinud, et ma elan nüüd siin. Üksi. Ma olen erak, mitte vaatamisväärsus. Ja mul on sügavalt ükskõik sellest, mida inimesed minust mõtlevad.

KLAUS: Kas sa tead, kui palju nad sisse toovad? Mhh? Nende raha eest toob Amanda sulle süüa, mina maksan torni ülalpidamist ja Britta saab oma palga. Seda ei ole palju, aga me oleme rahul. Meil on sind vaja ja sinul on meid vaja.

Kus nüüd ütles! Sa ei saa vist mitte millestki aru.

SANDRO: Mul ei ole teid vaja. Ma olen erak.

KLAUS: Kuidas sa siis erak oled? Sul on kaunis kokk, majavalitseja ja andunud publik. Mis erak sa oled?

SANDRO: Nüüd siis paljastad oma tõelise pale. Sa ei ole kunagi uskunud seda, on see nii?

KLAUS: Sandro, ma tunnen sind kaksikümmend aastat. Selle aja jooksul olen ma näinud paljusid asju, millega sa oled lagedale tulnud. Tavaliselt on sul see tuhin üle läinud. Mäletad, keskkoolis olid sa kindel, et sinust saab kuulus rokkstaar? Mina olin mäenedžer, sina olid laulja ja kitarrist. Ajasin sulle välja tehnika ja isegi teised bändiliikmed. Ja just siis, kui bassimees oli enam-vähem hakanud bassi mängima ja trummar lõi pigem pihta kui mööda, sai sinul sellest villand. Ühe päevaga jäi kogu muusikukarjäär selja taha. Või siis see kord, kui sa algklassides otsustasid, et me läheme sinuga ümbermaailmareisile? Käskisid mul lugeda läbi raamatud kõikide kontinentide kohta ja ise pidid tegelema transpordi otsimisega? Ma sain nii palju teada Aafrika ja Aasia kohta, alustasin ju tähestiku järgi, aga Euroopani enam ei jõudnudki, enne olid sa juba huvi kaotanud. Ja siis, kui me pidime ülikooliajal firma asutama, et enne kolmekümnendat eluaastat miljonäriks saada, mäletad? Mis sellest sai? Mina asjatan selle firmaga tänaseni, meil on juba neli kontorit ja kinnisvara peaaegu riigi igas otsas - seesama torngi kuulub minu firmale. Sina loobusid enne, kui me endale kolmanda inimese jõudsime palgata. Ma olen harjunud sellega, et sul tekib lennukas idee, Sandro, aga ma ei hellita asjatuid lootusi. Ja pealegi: kes peab nende lennukate ideede tagajärgi koristama? Sina võid olla oma naise ja lapse unustanud, aga mina mitte. Ma lohutasin Laurat, kui sina siin rahulolevalt pilvi vahtisid, rääkisin Danielile, et issi on küll seal üleval, aga issi on nüüd teistsugune ja ei tunneks sind ära. Laura sai šoki, Sandro, ta pole tänaseni toibunud. Ma saatsin ta puhkama mere äärde, lasin ta panna tärnidega tervisekeskusesse, et teda vannitataks ja masseeritaks. Ja ma lubasin Laurale ja su lapsele, et mina ja mu naine viime nad suvel meie jahiga ümbermaailmareisile. Olen jõudnud nüüd juba Euroopa ja Okeania kohta lugeda.

Sandro, saad aru, me täiendasime teineteist. Sina viskasid hullumeelse idee õhku ja mina hakkasin seda teostama. Ja see oli tore. Aga alati lõppes see ühtemoodi. Sinul sai villand ja sa viskasid selle mänguasja hoolimatult tagasi liivakasti, mina jäin edasi mängima ja sinu mänguasja eest hoolitsema. Ja mina ei tüdine. Pole kunagi olnud seda tüüpi.

Põhimõtteliselt annad sa mulle mõista, et ma olen kohutav inimene, reeturlik abikaasa, hirmus isa ja süüdimatu mölakas. Erinevalt sinust, kes sa oled suur, hea ja tore inimene, aitad vanakesi üle tee, tood kasse puu otsast alla ja hoiad mu naise kätt. Tõeline heeros. Imeline mees. Mida sa tahad, et

ma selle peale ütleks? Sa oled paljastanud oma pale, purustanud minu unistused ja uskumused.

SANDRO: Miks sa mulle seda räägid?

KLAUS: Et sa mõistaksid - ma võin kõigi sinu uute hullustega kaasa tulla, aga ma jään kahe jalaga maa peale. Sinu erakuelu vajab rahastamist ja ma leidsin, et selle võiks kinni maksta need inimesed, kes ei taha sinult muud kui seda, et sa taluks ühte hetke, kuni nad seda torni ja sind pildistavad. Rohkemat nad ei küsi.

SANDRO: Kas ma peaks olema tänulik?

KLAUS: Sandro, peale seda, kui see maailm on terve su eluaja elanud sinu heaks, võiksid sa olla pisut tänulik.

Sandro kõnnib mõtiskledes aknaava juurde, koogutab end aknast välja, vaatab all olevaid turistimasse. Kostab hõiskamist ja aplausi. Sandro tõmbub torni tagasi. Ovatsioonid vaibuvad. Ta sätib end uuesti akna peale. Taas aplaus. Sandro ronib akna peale, seisab püsti. Ovatsioonid kasvavad.

SANDRO: Kas tahate saada veel paremat pilti?

Sandro hüppab aknast välja. Klaus tormab akna poole, kuid saab enne aru, et sellel pole erilist mõtet, seepärast jookseb ta luugist alla.

I vaatuse lõpp.

II vaatus

1. pilt

Möödunud on mitu kuud.

Sandro on kuulutatud linna poolt pühakuks ja suureks filosoofiks, kes näitas ennastsalgavalt oma elu kaudu, mis on meie maailmas valesti. Klaus juhib kampaaniat, mis õilistab Sandro mälestust ja tema viimaseid sõnu, mis Klaus väitel olid olnud: “Kas tahate saada veel paremat pilti?”. Klaus kinnitab, et Sandro mõtles: kas soovite saada paremat ettekujutust tõest?

Torn, kus Sandro mõnda aega elas, on muudetud palverännakute objektiks ja tornikambris on silt: “Siin elas, töötas ja suri filosoof Sandro”.

Tornikambris on tagaseina jäetud Sandro tekk ja sellel olnud padi. Väljapaneku kõrval on vitriin voldikute, piltide, võtmehoidjate, maiuste ja muude Sandro-teemaliste suveniiridega.

Luugist ronib üles järjekordne turistigrupp, mida juhib nägus Britta. Turistide seas on nipsakas vanem härrasmees Ferdinand ja temast pisut noorem ja kohmetum proua Vella. Kummagi nime ei saa publik kunagi teada.

BRITTA: Ja siin ruumis Sandro siis elaski, töötas ja suri. Võite ringi vaadata, võite pildistada, võite suveniire välja valida, kassa on alumisel korrusel, ärge ainult palun väljapanekut puutuge.

Jälgib professionaalselt raage, kuid vahest veidi tülpunud pilguga, kuidas turistid täidavad ükshaaval antud käske ja häälitsevad tunnustavalt (“Siin ongi see tekk, jah?”, “Vaata, kui ilus vaade!”, “Selle kaardi võiks küll võtta” jne). Ferdinand vaid niheleb pisut, teeb küll mõne foto, kuid ei ole ilmselgelt millegagi rahul. Lõpuks võtab vanainimene ennast kokku ja koputab peaaegu arglikult, kuid siiski nõudlikult Britta noorusest pakatava õla pihta.

FERDINAND: Vabandage.

BRITTA: Jah?

FERDINAND: Te ütlesite, et siinsamas ta siis töötas ja suri?

BRITTA: Jah.

FERDINAND: Aga kas te mitte torni jalamil ei rääkinud, et ta hüppas lõpuks torni tipust alla, kui mõistis, et on siin maailmas saavutanud kõik, mis vaja?

BRITTA: Jah?

FERDINAND: Aga siis ta ju ei surnud siin tornis?

BRITTA: Ma ei saa teist vist õigesti aru.

FERDINAND: No kui ta torniaknast välja hüppas ja seal all maandus, siis ta suri ju tornist väljaspool?

BRITTA: Mis tähtsust sellel on?

FERDINAND: Kuulge, preili, teie info peaks olema korrektne. Bukletis räägiti, et ta suri siin kambris ja teie rääkisite, et ta suri siin kambris, aga ei surnud ju!

Teeneka härrasmehe meelepaha hakkab äratama teiste turistide tähelepanu. Britta tajub, et pilgud on suunatud temale ja talle see ei meeldi - olgugi, et kogu tema töö nõuab tähelepanu all seismist.

BRITTA: Suur filosoof Sandro hüppas oma elu lõpetamiseks välja just siit kambrist. Näete, seal on tema tekk ja padi, tema ainus maine varandus pärast seda, kui ta oli loobunud ka oma vilespillist, mille ta heitis aknast alla napilt enne iseennast, rõhutades sellega veelgi maise vara tähtsusetust oma filosoofilistes...

FERDINAND: Aga surmava löögi sai ta ju tornist väljaspool!

Mahe tädike Vella, kes ei talu konflikte silmaotsaski, on juba piinlemas selle käes, et noor ja kena giidinäitsik saab peapesu sellelt hirmsalt härrasmehelt. Avalikkuse tähelepanu kartegev proua Vella on võtnud kokku kogu oma vapruse, et toreda tüdrukuga kaitseks välja astuda.

VELLA: Kas ei võiks siiski öelda, et ta suri siin torni jalamil, nii et üsna torni lähedal?

BRITTA: Sellel pole tegelikult mingit tähtsust, sest ta suri ikkagi tornis!

FERDINAND: No aga mina ütlen teile, et ei surnud ju! Ma olen näinud pilte ja neidsamu postkaarte, mida te seal vitriinil müüte ja seal ta maandub pea ees kividesse, mis asuvad torni kõrval. *Vellale*. Väga lähedal tornile, proua, aga mitte torni sees. Ja kindlasti mitte siin kambris.

VELLA: See ei olegi ju nii tähtis.

FERDINAND: Kuidas ei ole? Kui siin on silt, et Sandro elas, töötas ja suri siin, siis mina eeldan, et ta surigi siin kambris, aga ma ju tean, et see pole nii. Ma usun, et ta elas ja töötas siin, kallis tüdruk, ma ei seagi seda kahtluse alla. See on kindlasti see kamber, kus suur filosoof Sandro elas ja töötas, aga ta ei surnud siin.

BRITTA: Kas me peaksime siis sildi ümber tegema?

VELLA: Vahest piisaks sellest, kui seal oleks: "Sandro elas, töötas ja suri siinse torni aladel"?

FERDINAND: Või lausa siinses geopoliitilises areaalis, mis, proua?

VELLA: Ma mõtlen seda täiesti tõsiselt!

FERDINAND: Lollus! Kui siia üldse silti panna, siis peaks seal seisma: "Siin elas ja töötas Sandro,

kes suri väljaspool torni.”

VELLA: See ei kõla üldse hästi! Praegune silt on palju parem.

FERDINAND: Hea küll, siis võiks seal olla: “Siin elas ja töötas Sandro. Punkt. Ta suri hiljem.”

VELLA: Te saate isegi aru, et see on veel tobedam.

FERDINAND: Aga ajalooliselt korrektsem!

VELLA: Mis tähtsust on sellel ajalisel korrektsusel?

FERDINAND: Ajaloolisel! Ja on küll tähtsust. Mina olen piisavalt palju elu näinud, et öelda teile: miski pole olulisem, kui ajalooline korrektsus. Praegu tundub see teile kõigile tühine, aga viiesaja aasta pärast arvataksegi, et Sandro hüppas pea ees torniaknast alla ja tuul kandis tema tagasi sisse ja ta lõi pea vastu kiviseina ja suri siin kambris! Ja kõike ainult sellepärast, et meie kahtlemata võluv giidipreili ei viitsinud ajalooliselt korrektset silti kirjutada.

BRITTA: Kuulge, härra! Esiteks ei kirjuta neid silte mina ja teiseks on sellel proual õigus, siin pole mingit tähtsust! Teate, lepime kokku, et tehniliselt sai suur filosoof surma siis, kui tema pea tabas tornist väljaspool olevat kivi...

FERDINAND: Just nimelt - väljaspool!

BRITTA: Jah, aga tema surmalend sai alguse siit aknalt. Järelikult sellest tornist. Ja pealegi oli ta juba hingelt surnud.

VELLA: Kas tõesti?

BRITTA: Jah. Klaus, kes viibis suure filosoofiga tema viimastel hetkedel koos, on öelnud, et Sandro silmades peegeldus kogu selle maailma valu ja kui ta astus aknale, oli ta mõttes juba kosmosega üks.

VELLA: Just nii, nagu ta oli terve elu tahtnud...

Proua Vella on liigutatud ja tunneb kergendust. Esiteks seepärast, et kaklus näikse läbi olevat, teiseks sellepärast, et suur filosoof sai täita oma unistuse.

FERDINAND: Nii võib olla küll.

BRITTA: Sellisel juhul te nõustuks, et ta suri siin tornis?

FERDINAND: No mul jäävad omad reservatsioonid, aga mulle tundub, et teie variant on põhjendatud. Hea küll, ma lähen valin nüüd endale mõned postkaardid ja lepime ära.

BRITTA: Mul on hea meel. Omalt poolt soovitan kõigil osta Sandro šokolaade, need on imemaitsva maapähklisisuga.

Turistid häälitsevad vaimustusest ja ootusest ning valivad endale suveniire. Britta jälgib neid lahke

pilguga nagu lasteaiakasvatataja jälgiks lapsi, keda ta on lõpuks ometi peale sõitlemist saanud rahulikult omavahel mängima panna.

2. pilt

Päevi hiljem. Luugist ronivad üles Klaus ja keegi tundmatu, kuid väga otsusekindla pilgu ja tahtejõuliselt õieli tõstetud lõuaga neiu. Vööl on tal mingisugune peenike ja paarikümne sentimeetri pikkune vutlar.

KLAUS: Siin ta siis elas. Siinsamas teki peal magas, nendest akendest vaatas välja. Kuidas teile tundub? Diana?

DIANA: Jah?

KLAUS: Kuidas tundub?

DIANA: Ma juba tunnen Õpetaja vaimu. Ta on siin, minuga.

KLAUS: Ahah, väga tore. Nii suure ettemakse eest on teil õigus elada siin kambris vähemalt nädal aega. Suveniirivitriini ja sildi viime välja ja teil on lubatud kasutada Sandro enda tekki ja patja. Kui soovite, võin selle hinna sees pakkuda ka vilepilli.

DIANA: Aitäh, kuid pole vaja. Mul on see endal olemas.

Diana patsutab oma vööl olevat vutlarit. Klaus ümiseb tunnustavalt.

KLAUS: Jah. No igal juhul näete kõike, mis siin on. Tornikamber polegi muud kui üks suur lage ala, eks ole. Mingeid vaheseinu meil siin pole, sellepärast ei olegi midagi eriti tutvustada. Noh, siin ta tavatses seista, see oli tema nii-öelda lemmikaken. Sealt ta hüppas ka välja.

DIANA: Ma tean, see on mulle mällu sööbinud. Ma olen näinud seda dokumentaalfilmi, kus kambrit seestpoolt näidatakse. Tundsin juba sisse astudes, et selle aknaga on mul eriline side.

KLAUS: Jah, see on üks tähtis aken. Või õigemini aknaava. No vot, siin mängis Sandro tihti oma vilepilli ja siin jõi ta veini. Noh, kui tal seda üldse oli. Ta oli muidu väga askeetlik, vahel harva nõustus õpilasi vastu võtma, need siis tõid talle veini. Ma küll keelasin neil seda teha, aga kas nemad kuulasid! Eks ta viisakusest jõi.

DIANA: Muidugi. See mind rabas tema eluloo juures kõige enam, see heatahtlikkus ja viisakus. Kuidas ta talus kõiki neid sissetunge oma ellu. Varasest lapsepõlvest peale. Tema, kelle filosoofia käis juba siis tähtede juures, pidi ju kogu aeg jagama tähelepanu teistele inimestele.

KLAUS: Jaa, nii see oli. Ta oli üks suur hing. Ja kõik tahtsid sellest osa saada, eks ole... Nojah, ühesõnaga, te olete nüüd selle ruumi üle vaadanud, kui on mingeid küsimusi, siis hüüdke luugist

alla, küll Amanda tegeleb teiega.

DIANA: Jah, aitäh.

Klaus hakkab luugist alla ronima, kuid tal tuleb veel üks asi meelde.

KLAUS: Ahjaa, ja kui läheb siiski kauem aega ja te tahate oma siinviibimist pikendada, siis järgmine nädal oleks juba allahindlusega. Näiteks viis tuhat?

DIANA: Sobib hästi. Ma mõtlen selle peale.

KLAUS: Nojah, vaadake siis ise. Head päeva.

DIANA: Jah.

Diana jääb torni silmitsema. Ta kõnnib ringi, näpib seinu ja suveniirivitriini, puudutab hardalt Õpetaja tekki ja patja. Siin ruumis on mõnus olla. Diana võtab välja oma vilespilli, kõnnib akna juurde, piilub sealt kaalutlevalt alla, mängib prooviks paar kehva nooti ja vajub mõttesse.

3. pilt

Järgmine hommik. Diana on end kambri sisse seadnud, kuid tal pole ilmselgelt väga mugav. Tekk on palja põranda peal vaevu pehmeneduseks ja kui see enda alla võtta, ei saa end kaitsta torniakendest puhuva tuule eest. Diana lõdiseb erilise aknaava juures ja vaatab kurvalt välja. Kajakad kraaksuvad mõnitavalt. Võib-olla see erakuelu polegi nii lihtne, kui tundub.

Õnneks tuleb Amanda, kes tassib ühe käe otsas veeämbrit, teises käes on pununud korb, kus on leiba, juustu, õunu ja pakk piima. Amandaga koos saabub rõõmsameelne asjalikkus, kuid sein ääres lõdisevat tüdrukut nähes asendub see sooja, emaliku kaastundega.

AMANDA: Kas on väga külm?

DIANA: Jaa.

AMANDA: Ma soojendasin vett. Sellega peaks olema parem pesta. Kas tahad, ma toon sulle tassi teed ka?

DIANA: Issand, kui tore see oleks.

AMANDA: Üks hetk, kohe toon.

Amanda paneb ämbri ja korvi maha ning läheb taas trepist alla. Diana ootab viisakusest paar hetke, kuid ei pea siis enam vastu ja sööstab sööma. Ta sunnib end rahulikult mälima, kuid see on pingutus.

Ühel hetkel naaseb Amanda, kes paneb Diana kõrvale sangaga teetassi ja naeratab julgustavalt.

DIANA: Ma olen nii näljane. Ma ei oleks elu sees arvanud, et ühe päevaga tekib selline nälg. Mina ei saa aru, kuidas Õpetaja suutis siin nii kaua elus püsida.

AMANDA: Eks ta ikka sõi ka.

Amanda on sõnade valikul ettevaatlik. Turismiettevõtte töötajana on ta saanud vastava koolituse, et mitte rikkuda Sandro mainet avalikkuse silmis.

DIANA: Kas ta sõi ainult vett ja leiba, nagu räägitakse?

AMANDA: Noh, seda ka. Ma ise käisin talle teinekord peale, et ta natuke juustu ka võtaks, muidu paljast leivast ei ela ära.

DIANA: Ahah, nii et tema sõi ka juustu?

AMANDA: See ongi tegelikult nagu tema menüü. Me kutsume seda “eraku toidusedeliks”. Juust, õunad ja leib. Rohkem ta ei söönud. Piima panin ise sulle siia, et sa päris nõrgaks ei jääks.

DIANA: Aitäh. Mul on tegelikult jube piinlik, et ma olen selline äpu. Ühe päevaga juba näljane nagu hunt.

AMANDA: Oh, mis sa nüüd. Ega Sandrogi alustas ettevaatlikult ja pidi ennast tavaelust võõrutama.

DIANA: Tõesti või?

AMANDA: Nojah, alguses on ikka raske.

DIANA: Küllap vist. Aga ma ei arvanud, et see on nii raske. Siin on tohutult igav. Ma proovisin pilli mängida, aga ma ei oska eriti. Siis vaatasin aknast välja ja siit on väga ilus vaade küll, kuid lõpuks tüütab ära. Laulsin natuke. Mõtlesin hästi palju, aga ma ei teadnud, et päevas on nii palju aega. Mõtled, mõtled, mõtled ja siis näed päikese järgi, et terve päev on veel ees. Tundsin, et pea läheb lõhki.

AMANDA: Millest sa mõtlesid?

DIANA: Ikka sellest, millest kõik siin mõtleks. Elust. Sellest, miks ma üldse tahtsin siia tulla.

AMANDA: Miks siis? See on päris kulukas koht. Mõni on hinda kuuldes lausa ümber pööranud ja minema läinud.

DIANA: Raha pole enam oluline. Mul natuke on säästetud, võtsin selle välja ja andsin Klausile. Ma tahaks jääda siia seni, kuni võtan julguse kokku ja lähen Õpetajale järele.

AMANDA: Asi on nii hull või?

DIANA: Ma olen kaotanud kõik, mille nimel elada. Mul ei ole kedagi, kes minust hooliks. Kui mina suren, ei märka seda keegi.

AMANDA: No kui sa aknast alla hüppaks, märkaks seda kõik.

DIANA: Jah, õnneks küll. Siis ma vähemalt läheks kellelegi korda.

AMANDA: Mul on alati huvitav kuulata seda, miks siia tulla. Aga tead mis on kõige huvitavam - ma ei saanudki lõpuks teada, miks Sandro tuli.

DIANA: Ma olen lugenud kõiki tema teoseid ja mulle tundub, et ma vist tean.

See on pisut pretensioonikas ütlus ühelt plikalt, kes ei suuda ühtegi päeva tornis elada, mõtleb naine, kes on suure õpetajaga maganud.

AMANDA: Noh?

DIANA: Ta oli nii üksik.

AMANDA: Ma ei tea, kas see nüüd oli päriselt põhjuseks.

See Dianat ei sega - tal on elus jäänud vähe tõekspidamisi, kuid seda väärtuslikumad nad on. Tema teab, mis suurt filosoofi vaevab ja ta samastub sellega. Keegi ei saa temalt võtta seda hinnalist tõde.

DIANA: Ei, ma olen täitsa kindel! Sandro on öelnud, et ta soovis eralduda maailmast, mis oli nii tühine ja tüütu, mis ei lasknud tal mõelda. Aga ma tean, et ta mõtles selle all inimesi enda ümber. Sõpru ja sugulasi ja kolleege. Inimesi, keda ta tänaval kohtas või poes nägi. Tal oli tunne, et see ei saa olla kogu elu, mis meil on. Et sellel pole nii palju mõtet, et see vääraks elamist. Me tegelikult tunneme, et kui meil oleks aega ja võimalust mõelda rahulikult selle peale, miks me elame, siis me saaksime saladuse teada. Aga meil ei lasta mõelda. Kogu aeg on mingid kohustused. Kui proovid korraks kuhugi peitu pugeda ja mõelda, siis leitakse mõne minutiga üles ja hakkab peale. "Emme, ma tahan seda." "Naine, tule, tee seda." Ülemus tahab üht, kolleegid tahavad teist. Üks sõber nõuab, et sa tuleks temaga trenni. Teine tahab, et sa läheks temaga välja. Arvutiekraan kogu aeg plingib, et kus sa oled ja miks sa ei kirjuta. Telefonis on vastamata kõned. Kogu aeg keegi tahab sinu tähelepanu. Meid imetakse tühjaks. Sandro sai lõpuks aru, et ainus variant on tulla siia tornikambrisse, peita end kõigi eest ära ja mõelda rahulikult välja, mis on elu mõte.

AMANDA: Ja sellepärast hüppas ta aknast välja?

DIANA: Muidugi. Sest ta sai aru, mis on elu mõte.

AMANDA: Mis siis on?

DIANA: Seda polegi. Elu on mõttetu.

AMANDA: Ma ei tea, minu arust elul pole mõtet, aga see ei tähenda, et ta peaks mõttetu olema.

Kui elu on nii mõttetu, miks me siis elame? Ja miks meil on nii raske ennast ära tappa? Käsi ei tõuse kergesti enda vastu. Selleks, et oma elu lõpetada, peab olema ikka väga otsusekindel inimene.
DIANA: Aga seda peab tegema.

Amanda tõuseb püsti ja kõnnib erilise akna juurde. Vaatab aknast välja. Tema mõtlikus näos on sel hetkel rohkem tarkust, kui kõigis Sandrotes kokku.

AMANDA: Diana, ma tean, et sa tulid siia vastuseid otsima ja sa kindlasti leiad mõne. Aga mind häirib see, kuidas sinu arvates on neid vastuseid ainult üks. Ja see peab kehtima kõigile inimestele. Sa ei taha uskuda, et minu elul on võib-olla näiteks teistsugune mõte. Sa ei taha uskuda, et teistel võib olla inimesi, kes neist tegelikult hoolivad. Sa nõuad, et kõik oleks ühtemoodi õnnetud. Mis sa arvad, kas Sandro hüppas sealt aknast välja sellepärast, et ta leidis vastuse ja sai rahu või sellepärast, et ta leidis vastuse, mida ta ei oleks tahtnud leida? *Diana ei vasta.* Mina ei tea, mis on elu mõte. Ma tean, mis on minu elu mõte. Ja meil kõigil on õigus istuda siin kambris ja mõelda vastust välja. Ja kui see vastus ei meeldi, noh, siis aken on siinsamas. *Diana ei vasta.* Ma lähen nüüd edasi toimetama. Diana, pea ainult üht meeles: tee seda, mida sa õigeks pead. Ükskõik, mis see ka pole.

Amanda jätab Diana põrandale istuma ja lahkub.

4. pilt

Sama õhtu. Diana on erilise akna all kõssis, käed ümber põlvede, nägu osaliselt põlvede taha peidetud. Ainult suured ja muserdatud silmad paistavad välja. Diana vilespill lebab tema kõrval. Ase on puutumata, kuid luugi kõrval on korvis söögijäätmeid - õunasüda, leivakonts, juustutükk, piimapakk. Korvi kõrval on tühi teetass.

Luugist ronivad sisse Klaus ja keegi keskealine naine, kelle rahustav olek ja analüütilised silmad annavad mõista, et tegemist on professionaaliga. Naine on pisut ümaram kui üks volüümikas daam peaks olema ja tema lihtne nägu on piisavalt ilmetu, et esmakohtumise järel mitte meelde jääda.

KLAUS: Diana? Sulle tuli külaline... See on Maria, ta tuli sind aitama.

MARIA: Tere, Diana, kas ma tohin sinuga rääkida?

Vastust kuulmata kõnnib Maria looteasendis Diana juurde ja annab Klausile märku, et on aeg nad kahekesi jätta. Seejärel istub Maria Diana kõrvale. Tal on pehme ja voogav hääl.

MARIA: Diana, kas sa kuulad mind?

Diana noogutab vaevumärgatavalt.

MARIA: See on tore. Ma tahan, et sa mind kuulaks, sest mul on sulle midagi rääkida. Ma kuulsin, et sa tahtsid aknast välja hüpata. Nii nagu seda tegi sinu iidol Sandro. Sa tahtsid talle järgi minna?

Diana noogutab.

MARIA: Ma saan sinust täiesti aru. Sandro mõtted on muutnud ka minu elu.

Diana pöörab esimest korda pilgu korraks tema poole.

MARIA: Jajaa, ma olen ka tema suur austaja. Mul on kõik tema teosed ja ma mõtlen neist tihti. Diana, ma saan sinust väga hästi aru. Ka mina igatsen tähtede poole ja tahaksin olla kosmosega üks. Minagi tahaksin sellest maailmast lahku lüüa. Kas sa tead, miks?

Diana raputab pead.

MARIA: Mul on väga õnnetu elu, Diana. Minu mees on väga hoolimatu ja jõhker. Ta lööb mind ja meie lapsi. Ma kardan tihti koju minna. Mul pole ühtegi sõbrannat, sest mees ei salli neid ja ma ei julge neid enam endale külla kutsuda. Aga välja ei tohi ma minna, sest mees on väga armukade. Ta on kindel, et ma petan teda. Ta toob mu isiklikult autoga tööle ja tuleb mulle ise järgi. Isegi siia ei tahtnud ta mind tuua, sest kahtlustas, et ma tahan teda petta. Lõpuks suutis Klaus teda veenda, et mul on siin üleval kambris patsient, kes vajab minu abi.

Maria tõuseb, kõnnib tornikambri teisele poolele ja vaatab ühest sealsest aknast alla.

MARIA: Seal ta on.

Ta istub taas Diana kõrvale.

MARIA: Ta pani auto parklasse ja ootab nüüd sissepääsu juures. Põrnitseb ülespoole. Arvab, et ma

kindlasti petan teda. Kas ma olen sinu arust ilus, Diana?

DIANA: Mida?

MARIA: Kas ma olen ilus? Olen ma ilus naine?

DIANA: Ma ei tea.

MARIA: Ütle oma arvamus. Ütle, kas ma olen sinu jaoks ilus naine?

DIANA: Vist küll.

MARIA: Aga tegelikult? Kas mehed vaataksid mind siivutu pilguga?

DIANA: Ma ei tea, pigem mitte.

MARIA: Just! Mu mehel pole midagi karta, aga ta kahtlustab mind kogu aeg. Ja mina mõtlengi, et mul oleks küll tahtmine hüpata sealt aknast alla ja liituda kosmosega. Nagu seda tegi Sandro.

DIANA: Teie teeksite seda?

MARIA: Kui ma ainult julgeks.

Diana tõuseb ebalevalt püsti. Iga hetkega voolab temasse rohkem enesekindlust. Ta vaatab seda ilmetut, pisut ülekaalulist naist, kelle mees peksab teda ja kes julgustab teda silmadega: vabasta end. Mina ei julge, aga sina julged. Sa oled julgem, kui sa arvad.

Diana võtab oma vilespilli, klammerdub selle külge nagu oleks see maailma telg, ronib aknale, heidab viimase küsiva pilgu. Maria noogutab ja naeratab. Saadab suudluse Diana poole. Diana naeratab - esmalt aralt, seejärel julgemalt. Ühtäkki ta tunneb vabanemist. Ta julgeb.

Diana hüppab aknast alla.

Maria hingab kergendatult, tõuseb jalule ja kohendab ennast.

Saabub hingeldav, jooksev Klaus.

KLAUS: Ta siis ikkagi tegi seda?

MARIA: Leidis lõpuks julguse.

Klaus kõnnib akna juurde, vaatab alla. Seejärel vaatab Mariat, naeratab. Otsib rahakoti.

KLAUS: Kas tasume siin?

MARIA: Ei, ma ei arvelda sulas. Ma saadan teile arve.

KLAUS: Selge. Aitäh teile abi eest, doktor. Ma saan aru, et saate ise koju. Teie mees ootab all.

MARIA: Ma tean.

Maria läheb luugist alla, Klaus tema järel. Varsti saabub Klaus uuesti, hari käes. Ta pühib põranda

üle, korrastab Sandro aset, paneb Diana söögijäägid korvi ja vaatab siis luugist alla, hari ühes ja korv teises käes.

KLAUS: Amanda! Kamber on valmis! Võid järgmise sisse lasta.

Lõpp.

2009.